

KÖZÉP-

DUNA

A KÖZÉP-DUNA-
VÖLGYI VÍZÜGYI
IGAZGATÓSÁG LAPJA

XVI. évfolyam 4. szám

2021. október-december

ZAGYVA-TARNA VÍZGAZDÁLKODÁSI
SZABÁLYOZÓ RENDSZER

LÁNCHÍD TÖRTÉNETE ÉS FELÚJÍTÁSA

NÉPSZÍNHÁZ UTCAI VÍZTORONY

FOTÓ: SZILÁGYI ATTILA: DUNAKANYAR A FELHŐK FELETT (VISEGRÁD)

A díszítés a Titkárság titkárnőinek érdeme

Kedves Olvasó!

Nem egyszerű karácsony tájkán előszót írni. Mert legyünk őszinték: a karácsony a megbékélésről, a szeretetről, a barátságról, a családról szól. Ezzel szemben azt látjuk, hogy a két éve köztünk lévő koronavírus (COVID-19) teljes mértékben átértékeli ezeket a fogalmakat. Most jelenleg a 4. hullámnál tartunk és az igazat megvallva, senki nem tudja mennyi jön még. Állandó beszélgetési téma lett közöttünk is, ki esett már túl rajta, ki kapott már, mikor, milyen és hányadik oltást, van-e védettségi igazolványod, mikor lesz ismét maszkviselés, történt-e komolyabb megbetegedés a környezetemben, és tudjuk-e együtt ünnepelni a karácsonyt? Felemás érzésem van ezekkel kapcsolatban. Egyrészt öröm, hogy az állományunk 71% rendelkezik védettségi igazolvánnyal és nagyobb részük kétszer beoltott, ráadásul egyre többen gondolkodnak a 3. oltás felvételén is, csatlakozva a már beoltottakhoz. Másrészt szomorú, hogy egyre nagyobb számú fertőzöttről kapunk híreket, mely már a normál mun-

kavégzést is sok esetben gátolja. Ezért is fontos, hogy mindenki tegyen meg mindent a saját és környezete egészségének megőrzése érdekében.

Ezen szomorú bevezető után tekintsünk vissza egy kicsit az elmúlt évre, ami nagyon sok szép eredményt hozott az igazgatóság életében. Talán a legfontosabb eredmény, hogy – köszönhetően az igazgatóság vezetőinek több éve tartó kitartó munkájának és az OVF támogatásának – a KDV-VIZIG átlagfizetésben a többi VIZIG-hez képest az első helyre ugrott. Ugyan ez a bér még így is jelentősen elmarad az országos átlagtól – a budapesti átlagról most ne beszéljünk –, de azért bizonyos megnyugvást adott dolgozóinknak. Az ágazat vezetősége a szakszervezettel közösen tovább küzd a bérek rendezése érdekében és jelen állás szerint esélyünk van további bérfejlesztésekre a jövő évtől kezdődően.

Az idei év első félévében ismét sikerült kifizetnünk a béren kívüli juttatást – cafetéria –, húsvétkor mindenki ajándécsomagot kapott, beiskolázási segélyben részesítettük az általános iskolai tanulókat, túlóradíjazásban részesítettük azokat, akik munkaidőn felül a terepi munkákban tevékenyen részt vettek, célprémiumban részesültek azok, akik az igazgatóság gazdálkodását, működését támogatták, feladataikat magas szinten végezték és új költségcsökkentő ötleteket valósítottak meg.

Örömteli, hogy 70 (!) olyan KDV-VIZIG-es kisgyerek van, akik még nem járnak iskolába, nekik idén is „kis” mikuláscsomaggal kedveskedtünk.

Szakítva az eddigiekkel, minden állományi dolgozónak adunk KDV-VIZIG-es asztali naptárt és egy-égeink saját fali naptárral is gaz-

dagabbak lesznek. A jól elvégzett munka eredménye az idén átadott kitüntetések számán is lemérhető. Sok dolgozónk kapott megtisztelő elismerést, 3 fő tárgyjutalomban, 2 fő miniszteri kitüntetésben, 9 fő főigazgatói elismerő oklevélben, 54 fő igazgatói dicséretben, 10 fő jutalomban részesült, 1 főnek címzetes egyetemi docens címet adományozott a Nemzeti Községi Egység. Nekik ezúton is gratulálunk!

Továbbra is nagy figyelmet fordítottunk állományunk szakmai továbbképzésére. A kötelezően előírt tanfolyamokon kívül 65 főt iskoláztunk be, akik közül 30 fővel van tanulmányi szerződésünk.

Nagyon nehéz lenne felsorolni azt a rengeteg eredményt, amit idén elértünk, de azért a legfontosabbakat illik felsorolni. Nem csak az időrendi sorrend miatt első helyre a szigetszentmiklósi Tebe sori olajszennyezés kárelhárítása kerül, ahol országos ismeretségre tettünk szert és október közepén növénytelepítési munkákat is végeztünk. Idén adtuk át a Sajó Elemér nevét viselő tassi többfunkciójú vízleeresztő műtárgyat. Több, mint 30 év után új kútúzó hajók álltak üzembe, a Luppa és a Csík. A vízügyi ágazatban beszerzett 7 db hajó megszentelésére rendezett ünnepség házigazdái voltunk. Sikerült új gépekhez jutnunk, 3 db Suzuki terepjáróval és 1 db VW mikrobuszal gazdagodtunk. Az augusztus 20-i ünnepély előkészítő munkáiban és lebonyolításában közreműködtünk. Megszerveztük a védelmi gyakorlatunkat Balassagyarmaton, és sikeresen szerepeltünk az ágazati védelmi gyakorlaton, Milléren. A Hidak és Hídépítők Napján a hidas szakma csodálatára – egyedülként – gyaloghídat építettünk. Nagyszerű házigazdái voltunk az Országos Vízügytő-, Vízkészlet-gazdálkodá-

si és Vízhőszolgáltatási és Vízhőszolgáltatási Értékelési Igazgatóság, Kőspallagon.

Nem kis kihívás volt az I. Szakmunkaadó Szolgálat és a Műszaki Biztonsági Szolgálat új telephelyre történő költöztetése. Ahogy az év során sok más dolgot is, ezt is kisebb zökkenőkkel megoldottuk úgy, hogy az igazgatóság működőképességét fenn tudtuk tartani.

Idén ősszel lehetősége volt igazgatóságunk mérnökállományának megtekinteni a felújítás alatt álló Lánchidat, ahol számos érdekességet tudhattunk meg a híd múltjáról és a rekonstrukció nehézségeiről,

feladatairól.

Nagy örömmel szolgál, hogy a központi épületben, az ünnepi légkör és hangulat megteremtése érdekében, dolgozói kezdeményezésre, irodadíszítő versenyt hirdettek.

Az igazgatóságok újságaival kapcsolatos véleményét és köszönetét Láng István főigazgató úr tollából olvashatjátok.

Köszönöm mindenkinek az ez évi munkáját! Sajnálom, hogy ebben a küzdelemben sokan a könnyebb utat választva máshol keresnek boldogulást. Akik viszont maradtak

azoknak szívből kívánom, hogy az év hátralévő pár napja esemény nélkül teljen el, nyugodt, békés és meghitt körülmények között élvezhesse az ünnepeket és szilveszterkor koccintson egy jobb és nyugodtabb új évre!

Én azonban továbbra is várom, hogy a karácsony legyen ismét félév ünnepe, essen sok hó!

Szilágyi Attila
igazgató

Újságnéző köszönet 3 év után

Az OVF honlapján valamennyi vízügyi igazgatóság újságja megtekinthető. Mindig is szerettem az újságokat. A rendszerváltozás idején még lapalapítóként is működtem szűkebb hazámban. Mégse volt elég elhatározás bennem ahhoz, hogy a vízügyi lapok fokozatos eltűnését – tisztelet a kivételeknek! –, tartalmuk lecsúszását lelassítsam, megállítsam. Ehhez kellett egy Hoffmann Imre, akinek igen jó érzéke volt a szakmai kultúrák iránt. A maga területén kiemelkedő eredményei voltak a tűzoltóság hagyományainak megőrzésében,

krónikájának megteremtésében.

– „Pista, ha nem csináljátok az újságokat, a kultúrátok nem lesz dokumentálva, és eltűnik!” – 2018 végén ezzel adta ki a parancsot: ismét legyen minden vízügynek saját újságja!

Sokan húzták a szájukat. Ilyen alacsony bérek, ennyi munka mellett még ezt is! A tartalmi kereteket – egyesek szerint segítségként, mások szerint diktátumként – az OVF adta meg. Az eredmény mégis túlszárnyalta a fantáziát. Több újságból akár könyv is készülhetett volna az első számok hossza

és tartalomgazdagsága után. Az elmúlt 3 évben azonban a keretek feltöltése arányossá vált. Színes, kulturált, és a szakmaiságot sem nélkülöző lapok jöttek létre.

A kártyával ellentétben itt be lehet tekinteni egymás lapjaiba, és van is miért. Egyaránt visszatükrözik a szakterületek tudását, a szakmaszeretetet, és tartalommal töltik meg a vízügyi család fogalmát. Mindez azoknak köszönhető, akik szívvel-lélekkel készítették és készítik az újságjukat, ötletelnek, kibányásszák a szócikket az elfoglalt kollégák fejéből – mondjuk, azt hiszem, ez a legnehezebb –, tudósítanak az eseményekről, összerakják a képeket, szerkesztik a nyersanyagot, és még minden egyebet megtesznek egy jó lapszámmért.

Ezáltal megőrzik és tálcán nyújtják át nekünk a szakma, a kultúra, és az összetartozás információit. És ez nekünk, olvasóknak, nagyon jó!

KÖSZÖNET ÉRTE!

Láng István
főigazgató
Országos Vízügyi Főigazgatóság

VÍZTUDOMÁNY

A Zagyva-Tarna Vízgazdálkodási Szabályozó Rendszer fél évszázados története

Éppen ötven évvel ezelőtt, 1971-ben készítette el a VITUKI a Zagyva-Tarna Vízgazdálkodási Szabályozó Rendszer (ZTVSZR) beruházásának előkészítő tanulmányát és dolgozta ki a távmérőrendszer optimális változatát. Az 1974-től kezdődően kiépült távjelző állomáshálózat pedig negyvenöt évvel ezelőtt, 1976 őszén kezdte meg éles próbaüzemét. A fenti évfordulók apropóján tekintjük most át a rendszer mintegy fél évszázados működésének történetét.

A ZTVSZR kialakítása

A mai Magyarország földrajzi adottságai miatt csak néhány olyan jelentősebb kisvízfolyás vízgyűjtővel rendelkezik, melynek egésze az ország területén belül helyezkedik el. Ezek közül a legnagyobb méretű a Zagyva 5677 km² kiterjedésű vízgyűjtője, amely a leghosszabb hazánkban eredő és torkolló vízfolyás. Forrásvidéke a Karancs-hegységben, Zagyvaróna határában van, és mintegy 180 km megtétele után Szolnoknál torkollik a Tiszába. Legjelentősebb mellékvíze a Tarna, amely kelet felől, a Zagyva pedig nyugatról kerüli meg a hazánk legmagasabb hegyvonulatait hordozó Mátrát. A vízhálózat két fő vízfolyásának vízgyűjtőterülete az összefolyásuknál szinte megegyező (egyenként kb. 2100 km²). Fontos mellékvízfolyás még a Cserhát vizeit levezető Galga, és a Gödöllői-dombság felől érkező Tápió vízrendszere.

Az országos érdekeket is képviselő adatgyűjtő és távvezérlő rendszer kísérleti rendszerének kiépítését elméleti és gyakorlati feladatok is sürgették. Az árvízvédekezési,

vízkormányzási és vízgazdálkodási feladatok egyre pontosabb és egyre gyorsabban hozzáférhető adatokat igényeltek, amelyek alapján megbízható előrejelzések is előállíthatók. Olyan többcélú információs rendszer létrehozása volt a cél, amely nagy pontossággal, megfelelő sűrűségben és gyorsan begyűjtött alapadatok azonnali feldolgozását és további tárolását tette lehetővé.

A ZTVSZR megvalósítását az 1970-es évek elején három ütemben képzelték el:

Az I. ütem tartalmazta – a minimálisan szükséges állomáshálózat kiépítésével – a legfontosabb hidrológiai, hidrometeorológiai paraméterek mérését és adatainak távjelzését, az adatátviteli vonalak kiépítésével, a központi adatgyűjtő és feldolgozó egység üzembe állításával. Az 1971-ben készült VITUKI tanulmány 16 mérőhely kialakítását javasolta.

A II. ütem egy tározórendszer fokozatos kiépítésével kívánta megoldani a távvezérlésen alapuló vízkormányzást, valamint a vízgazdálkodási adatok gyűjtését és elemzését, a lefolyás-szabályozást. Eredetileg hat ún. „zöld” tározó építését tervezték a következő vízfolyásokon: Kis-Zagyva-patak (Sámsonházi-tározó), Tarján-patak (Kisterenyei-tározó), Bárna-patak (Csengőkúti-tározó), Kövicses-patak (Hasznosi-tározó), és Zagyva-patak (Maconkai- és Mátraverebélyi-tározók).

A III. ütemben a vízgazdálkodási rendszert a teljes vízgyűjtőre ki akarták terjeszteni az állomáshálózat bővítésével, valamint a vízminőség-gazdálkodás megvalósítása

volt a feladat.

A rendszer megvalósítása sajnos az I. ütem elvégzése után abba maradt. Kiépült egy 18 hidrológiai és hidrometeorológiai állomásból álló mérőhálózat budapesti távmérő központtal. A második ütemben tervezett hat tározó közül végül a KDVVIZIG saját beruházásának keretében – „A Zagyva tározós vízrendezése” – három tározó épült meg (Mátraverebély /1975-76./, Maconka /1976-77./, Kisterenye /1977-79./). A Hasznosi-tározó is elkészült később (1978-83), de más program kapcsán, elsősorban ivóvíztermelési funkcióval. A Sámsonházi- és Csengőkúti-tározók építése elmaradt.

A beruházási program keretében megépült három KDVVIZIG kezeléssel rendelkező tározó közül jelenleg csak a Maconkai-tározóban van állandó vízszinttartás. A Mátraverebélyi-tározó az eredeti koncepciónak megfelelően a kezdetektől zöld tározóként üzemel. A Tarján-pataki-tározó állandó vízszinttartás mellett hosszú évekig fogadta a Salgótarján területén lévő ipari üzemek tisztított szennyvizeit, mintegy előüleptítőként funkcionálva, megóvva a vízfolyást és az alatta fekvő településeket a szennyvezéstől. 2015-ig volt benne folyamatosan vízviszatartás, de az akkor feltárt szerkezeti, gépészeti és valószínű talajmechanikai hibák miatt a tározót leürítették, azóta zöld tározóként üzemel.

ZTVSZR állomáshálózata

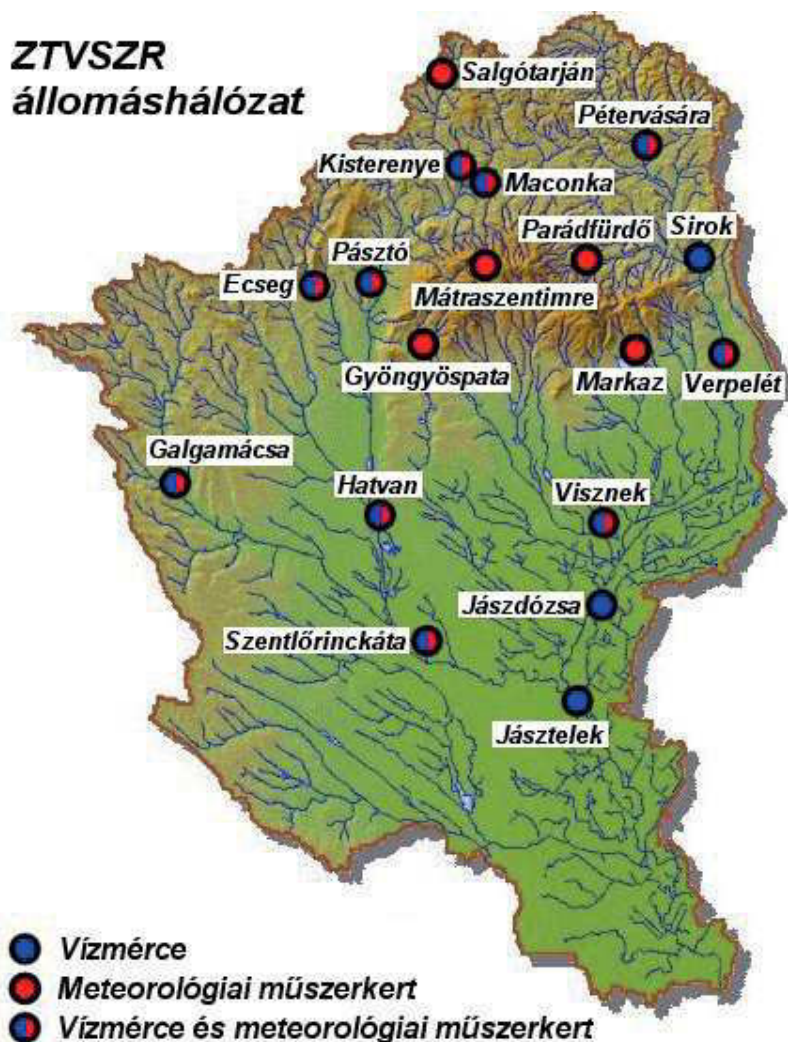
Az I. ütem keretében összesen 18 távmérő állomás épült meg, amelyek a vízgyűjtőterület 78%-át jellemzik. Ezekhez az állomások-

hoz az esetek nagyobb részében több, általában egymás közelében elhelyezett mérőhely is tartozott, amelyek az állomásépülettel közvetlen adatkábeles összeköttetésben álltak. Az egyes mérőhelyek alapvetően két csoportba voltak sorolhatók: hidrológiai (felszíni vízrajzi) állomások és hidrometeorológiai állomások.

A hidrológiai állomásokon úszós-ellensúlyos működési elvű távjelző, illetve adatrögzítő műszerek lettek telepítve, és csörlős kötélpályával kiépített vízhozammérő szelvények kerültek kialakításra, míg a hidrometeorológiai állomások műszerkertjeiben a csapadék-, levegő- és talajhőmérséklet érzékelő, valamint a hó-vízgyenérték mérőberendezések kerültek kihelyezésre. A felszíni állomások nyilvánvalóan a Zagyva-Tarna vízrendszer fontosabb keresztelvényeiben épültek meg, a hidrometeorológiai műszerkert pedig általában a közeli szomszédságukban került kialakításra. De voltak kizárólagosan hidrometeorológiai elemeket mérő állomások is.

A ZTVSZR állomáshálózatát és az állomásokon észlelt paramétereket

ZTVSZR állomáshálózat

1. térkép: ZTVSZR állomáshálózata

az 1. táblázat mutatja be, az állomások vízgyűjtőn belüli elhelyezkedése pedig a térképen láthatók.

Néhány esetben egy állomáshoz

több vízmerce is tartozott, itt akár egészen nagy távolságról kellett a mérési adatokat az állomásépülethez eljuttatni.

ZTVSZR sorszám	Állomás neve	Hidrológiai mérőhelyek				Hidrometeorológiai paraméterek				VIZIG területén
		vízállás1	vízállás2	vízállás3	tározó felvz	csapadék	hó-vízgyenérték	lég hőmérséklet	talaj hőmérséklet	
ZT01	Salgótarján					+	+	+	+	KDV
ZT02	Kisterenye	+			+	+		+	+	KDV
ZT03	Maconka	+			+	+	+	+	+	KDV
ZT04	Pásztó	+				+	+	+	+	KDV
ZT05	Ecseg	+				+	+	+	+	KDV
ZT06	Hatvan	+	+	+		+		+	+	KDV
ZT07	Galgamácsa	+				+	+	+	+	KDV
ZT08	Szentlőrincváta	+				+	+	+	+	KDV
ZT09	Pétervására	+				+	+	+	+	ÉM
ZT10	Parádfürdő					+	+	+	+	ÉM
ZT11	Sirok	+	+							ÉM
ZT12	Verpelét	+				+	+	+	+	ÉM
ZT13	Markaz					+	+	+	+	ÉM
ZT14	Mátraszentimre					+	+	+	+	ÉM
ZT15	Gyöngyöspata					+	+	+	+	ÉM
ZT16	Visznek	+				+	+	+	+	ÉM
ZT17	Jászdózsa	+								ÉM
ZT18	Jásztelek	+								KÖTI

1. táblázat: A ZTVSZR mérőállomásai és az általuk gyűjtött adatok

A rendszerbe beillesztett két tározó esetében (Maconkai-tározó, Tarján-pataki-tározó), mivel a hidrometeorológiai műszerkert az állomásépülettel együtt alvízi vízmérce mellé települt, a tározó felvízi vízállás adatait nagyobb távolságból, földkábelben kellett az állomásépületig eljuttatni. Ez különösen Kisterenyén jelentős táv (közel 1 km), de Maconkán is több mint 100 métert jelent. A távmért adatok alapján a két tározó zsilipjeit távvezérelni lehetett a budapesti központból a kiépített telex kapcsolaton keresztül.

A vízjárást jelentősen módosító mellékvízfolyás beérkezése is különleges felszíni állomáselrendezést kívánt. Hatvanban a Herédi-Bér-patak betorkollásánál egy állomáshármast hoztak létre: a Zagyván Hatvan-felső állomás a betorkollás felett, Hatvan-alsó a torkolat alatt dolgozott, míg a Herédi-Béren Hatvan névvel létesült vízmérce. Az állomásépület viszont – a hidrometeorológiai műszerkerttel egyetemben – a KDV-VIZIG Hatvani Kirendeltségének udvarán (Bercsényi u.) épült ki, ahová több kilométer hosszú földkábeleken juttatták be a három vízmérce adatait. Sirokon, ahol a Tarna két forrása, a Ceredi- és a Parádi-Tarna egyesül, két vízmércét létesítettek: Sirok-felső a Ceredi-Tarnán, Sirok-alsó pedig a két ág egyesülése alatt, a Tarnán dolgozott. Itt az állomásépület Sirok-felsőn épült meg, és az alsó, tarnai vízmércétől vitte hosszú földkábel az adatokat

A távmérőrendszer technikai felépítése

A telemechanikai rendszer három fő elemből épül fel: a mérőállomások a környezetükbe telepített érzékelőkkel; a mérőállomások és a központ közötti adatátviteli csatorna; vezérlő központ.

1. kép: ZTVSZR központ a Kvassay-zsilipnél, a Diszpécser táblával

A telemechanikai rendszerterv két peremfeltétele a nagy adatmennyiség és a bonyolult feldolgozási algoritmus miatt szükséges számítógépes központ, valamint a gazdaságossági szempontok miatt **adatátviteli csatornaként** választott, legfeljebb 25 bit/sec adatátviteli sebességű, normál előfizetői telex hálózat voltak. Utóbbi indokolta azt, hogy a mérőállomások saját digitális órájukkal vezérelték az adatgyűjtést, és a tárolt adatokat egyetlen hívás keretében, egyszerre nagyobb mennyiségben küldték be a központba. Így a mérési adatokhoz rendelt időpont nem függött a telexkapcsolat létrejöttének véletlenszerű időpontjától. A mérőállomások bármelyik telex állomásról meghívhatók, illetve a megfelelő kódok ismeretében bármely előfizetői állomásról vezérelhetők, lekérdezhetők voltak.

A **vezérlő központ** könnyűszerkezetes épületét Budapesten, a Kvassay-zsilip közelében húzták fel. A ZTVSZR működését biztosító vezérlő központ két fő egységből épült fel: az adatgyűjtő egység (MSZ-2 mikroszámítógép) feladata volt a mérőállomások adatainak óránkénti lekérdezése, tárolása.

Az adatok archiválása a tárolt adatok alapján kézi bevitellel lyukszalagos rögzítéssel történt (teletype). Korlátozott számú paraméterekre határérték átlépést jelzett és riasztást generált. Vezérelte a központ négy telex vonalára kapcsolt hívókészülékeken a hívások folyamatát. A lekérdezés gyakoriságát, riasztási paraméterek, illetve a kijelzés módját programparancssal lehetett módosítani. A magyar gyártmányú TPA 1001i típusú, 8 kilobyte ferritgyűrűs memóriával rendelkező számítógép volt a rendszer másik fő eleme, melynek elsődleges feladata az előrejelző programok tesztelése, futtatása volt.

A rendszerhez kapcsolódott egy több mint két négyzetméter felületű Diszpécser tábla is, melyen a Zagyva-Tarna vízgyűjtő fő vízfolyásaink és településeinek térképe volt felfestve. A térképen minden állomásnál egy állomáskijelző egység volt található, valamint a tábla bal alsó sarkában a pontos idő kijelzés és tíz periféria kijelző egység volt. Ezek számkijelzéssel és háromszínű fényjelzéssel segítették a terület hidrometeorológiai jellemzőinek áttekintését.

A vezérlő központban kaptak helyet a vezérlő szoba mellett a különböző irodák és raktárak (pl.: irattár), valamint a rendszer üzemeltetéséhez, karbantartásához szükséges műhelyek is (pl.: műszerész műhely, lakatos műhely stb.). A vezérlő szobában folyamatos, 24 órás jelenléti ügyeletet tartottak, a rendszert a budapesti központból összesen 15-16 fő üzemeltette (a mérési, karbantartási feladatokra is innen indultak).

A **mérőállomások** épületeiben a Budapesti Műszaki Egyetem által kifejlesztett, két egységből álló Mérőállomás Készülékek (MÁK) dolgoztak. Feladatuk a hozzájuk kapcsolt mérőeszközök adatainak begyűjtése, digitalizálása, tárolása és a központból érkező parancs hatására a mérési eredmények továbbítása, illetve a távvezérlések végrehajtása. A MÁK készüléktől központi parancssal kérhető volt (perifériától függően) kb. 24-48 óra mérési adatsora, pillanatnyi mérés elvégzése, az utolsó automatikusan mért adatok kérése, az egyes érzékelők maximális és minimális mérési adatainak lekérése és a távvezérlés (ennek hatására a MÁK gondoskodik a megfelelő berendezés – pl.: zsilip – megfelelő

beállításáról). Minden távolról lekérhető adat a MÁK készülék saját kijelzőjén is megjeleníthető volt.

A MÁK a telex vonalra egy illesztőegységen keresztül közvetlenül csatlakozott. Az állomásokon egy telexgép volt elhelyezve, mely üzenetváltásra, a központtal, illetve más állomással történő kommunikációra is alkalmas volt.

A rendszer működésének története

A Zagyva-Tarna rendszer telemechanikus elemei és a működéshez szükséges egyéb létesítmények (pl.: vízhozammérő műtárgyak) 1974 és 1976 között, nagyjából két év alatt épültek ki. Az akkori viszonyokhoz igazodva a tervezési és a legtöbb kivitelezési munkát (pl.: mérőszelvény- és tározóépítések) a KDVVIZIG magára tudta vállalni, de például a mérőállomások könnyűszerkezetes épületeit a Ludányhalászi TSZ mellékküzemága készítette.

A ZTVSZR mérőrendszer hidrológiai próbaüzeme mintegy negyvenöt évvel ezelőtt, 1976. szeptember 30-án indult el, és nagyjából egy évig tartott. A 24 órás, folyamatos üzem csak 1977. novemberben indult el.

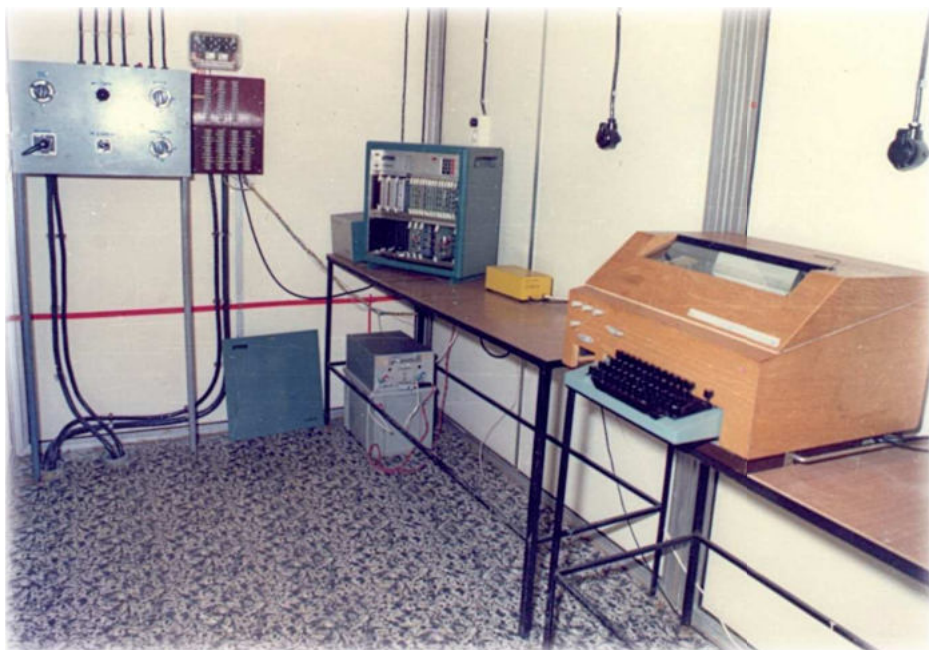
Innen kezdődően a rendszer működéséről minden évben nyomtatott adatgyűjteményt állítottak össze, amelyben összegyűjtötték, értékelték és közreadták az adott év mérési eredményeit, valamint beszámoltak a rendszer jelentősebb működési eseményeiről, esetleges hibáiról. Az első kötet az 1977. évet, az utolsó, nyomtatásban megjelent kiadvány az 1988. évet dolgozta fel.

A rendszer működésének első másfél évtizede nagyjából az előzetes terveknek megfelelően zajlott, az eredetileg létesített összes mérőhely – összesen 18 vízmérce (ebből 16 vízhozammérő szelvény is), valamint 15 db hidrometeorológiai műszerkert – nagyjából az eredeti kialakításában üzemelt.

Az első években a legnagyobb problémát a közforgalmi telex vonalak minősége és megbízhatatlansága miatti jelentős adatahiányok okozták, amelyek az állomásokon – lyukszalagon – rögzített adatokkal, a távmért adatok későbbi pótlásával lehetett segíteni. Ugyancsak gyakori volt a vízszintmérők energiaellátási problémája, elsősorban az import alkatrészek beszerzési gondjai miatt. Ebben az esetben az akkumulátoros energiaellátásra történő átállás jelentette a megoldást.

Már a kezdettől foglalkozni kellett a vízszintmérő kútaknak összekötő csöveinek feliszapolódás miatti tisztításával, mert az iszapos összekötőcsövek utólagosan javíthatatlan hibákat okoztak az adatsorokban. Ezt a kútmosási tevékenységet a pontos mérések érdekében értelemszerűen folyamatosan, minden állomáson rendszeresen el kellett végezni.

A rendszer első megszüntetett állomása Hatvan-felső mérőhely volt, amelyet feliszapolódási problémák miatt lekapcsoltak a távmérő hálózatról, 1990-ben pedig az

2. kép: ZT03 Maconka ZTVSZR állomás MÁK készüléke és telexgépe

állomást leszerelték.

Az 1990-es évek elejére a Zagyva-Tarna rendszer működésével kapcsolatban számos probléma merült fel. A rendszert a hetvenes évek műszaki színvonalán építették, és az időközben bekövetkezett gazdasági, technológiai és társadalmi változások és fejlődés következtében a kilencvenes évek elejére a rendszer telemechanikája teljesen elavulttá vált. Mivel időközben csak kisebb felújításokra volt lehetőség, az elmaradt fejlesztések, a kis teljesítményük következtében elavult adatátviteli vonalak, a szolgáltatások árának drasztikus emelkedése gyakorlatilag fenntarthatatlanná tette az eredeti rendszert.

A budapesti távmérő központ, és ezáltal a ZTVSZR, mint önálló, független rendszer, 2001-ben fejezte be működését. Ekkorra a 18 egykori Zagyva-Tarna állomás mindegyikének üzemeltetése átkerült a területileg illetékes vízügyi igazgatóság hatáskörébe, és a három VIZIG döntött az egyes állomások jövőjéről is:

A KDVVIZIG tovább üzemelteti a területén levő, szinte összes egykori ZTVSZR állomást, sőt – megállapodás alapján – az ÉMVIZIG területén levő Mátraszentimre hidrometeorológiai állomás üzemeltetését is elvégzi. Az állomások folyamatos karbantartásokkal és fejlesztésekkel bekerültek az Országos (vízrajzi) Távmérő Hálózatba (OTH), jelenleg is az eredeti könnyűszerkezetes állomásépületekben dolgoznak a ma már GPRS alapú távmérő berendezések. A víz-állások mellett (vízmércék, tározó felvizek és zsilibállások) a korábbi hidrometeorológiai paraméterek közül a csapadékmennyiség és a léghőmérséklet észlelése maradt meg a mérőhelyeken. Ez alól csak Mátraszentimre az egyetlen kivétel, ahol jelenleg is van távjelzett

hó-vízegyenérték mérés, így innen több mint 40 éves folyamatos hó-víz tartalom adatsorral rendelkezünk (az állomás belterületi elhelyezkedése miatt csak innen nem lopták el a mérőeszközt). Számos mérőhelyen a modernebb előírásoknak megfelelően átépültek a vízhozammérő szelvények (Pásztó, Maconka), sőt Ecsegen 2001-ben a régi szelvény alatt mintegy 1 kilométerrel – az egykori ZTVSZR állomástól független – új távjelző vízmérce épült. Igaz, közben a kiépítése miatt nehézkesen üzemeltethető, és a befogadó Zagyva visszaduzzasztása által befolyásolt Herédi-Bér-Hatvan állomáson megszűnt az észlelés (bár 2013 óta ismét távjelvez, de csak tájékoztató állomásként). 2008-ban Salgótarjánban a sorozatos rongálások és lopások miatt sajnos fel kellett hagyni a hidrometeorológiai állomás üzemeltetésével, így a KDVVIZIG jelenleg 8 egykori ZTVSZR eredetű állomást üzemeltet az Országos Távmérő Hálózat részeként.

Az ÉMVIZIG területén levő ZTVSZR állomásokon az önálló rendszer megszűnésével befejeződött a hidrometeorológiai észlelés. Ez értelemszerűen a műszerkeretek felszámolását jelentette, és együtt járt a kizárólag hidrometeorológiai paramétereket észlelt Parádfürdő, Gyöngyöspata és Markáz állomások teljes megszűnésével. A hidrológiai észlelések ezzel szemben minden szelvényben folytatódtak, az állomásokon a távmérés fejlesztése a KDVVIZIG mérőhelyekhez hasonló utat járt be. Az érintett 6 vízmérce szelvény – folyamatos fejlesztések és néhol áthelyezések mellett – az OTH részeként üzemel.

A KÖTIVIZIG területén egyetlen ZTVSZR állomás van, Jásztelek. Ezen a mérőhelyen hidrometeorológiai észlelés nem volt, a vízmérce

működése és fejlesztése a másik két VIZIG egykori ZTVSZR állomásaihoz teljesen hasonló útvonalat bejárva, az OTH részeként történt. Az utóbbi években távjelzett vízhozammérés is kiépítésre került az állomáson, ami az egykori ZTVSZR állomások közül napjainkig csak itt valósult meg.

A Zagyva-Tarna rendszer működésének utolsó mozzanata 2008-2009-ben zárult le az állomások tulajdonosi/kezelői jogainak az eredeti üzemeltető KDVVIZIG és az érintett vízügyi igazgatóságok közötti rendezésével.

Összegzés

A Zagyva-Tarna Vízgazdálkodási Szabályozó Rendszer a maga idejében hazai és nemzetközi szinten is jelentősnek számított. Ekkora kiterjedésű vízgyűjtőn nem sok helyen alkalmaztak az 1970-es években ilyen egységes, a kor színvonalának megfelelően modern hidrológiai távmérő rendszert. Működését és kiteljesedését sajnos több, elsősorban gazdasági és társadalmi tényező korlátozta, de így is számos területen gyakorolt jelentős hatást a magyar Vízrajzi Szolgálat, és különösképpen a KDVVIZIG vízrajzi szervezeti egységeinek működésére.

Egyebek mellett a ZTVSZR bázisán és ennek alapján került sor a ma is működő Országos Távmérő Hálózat kialakítására. Igazgatóságunkon az itt szerzett tapasztalatok alapján nem volt soha szükséges felszíni távjelző állomáson folyamatosan párhuzamos észleltetés, és ez a közel fél évszázados távmérő rendszer üzemeltetési hagyomány és tapasztalat képezi az alapját a KDVVIZIG jelenlegi centralizált vízrajzi működési rendjének is.

*Szerző: Dr. Kovács Péter
Lektorálta: Tóth Tibor*

A Széchenyi lánchíd története a napjainkban zajló felújításokig

1. kép: Kilátás a Gellérthegyről a Széchenyi lánchíd és a Margitsziget felé. A felvétel 1878 körül készült.

A kép forrása: Fortepan / Budapest Főváros Levéltára. Levéltári jelzet: HU.BFL.XV.19.d.1.05.182

A Széchenyi lánchíd Buda és Pest közötti első állandó dunai híd, hazánk és a főváros egyik meghatározó szimbóluma, a két városrész egységének jelképe. A híd felújításának tényleges kivitelezési munkái nyár közepén kezdődtek, mely apropóján a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság munkatársai szakmai bejáráson vettek részt 2021. október 15-én. A résztvevőket a kivitelező A-Híd Zrt. részéről Medgyesiné Buncsák Mária vezető mérnök fogadta, aki ismertette a Lánchíd történetét, valamint a felújítási munkafolyamatokat.

Az előadás rámutatott, hogy a gróf Széchenyi István nevével fémjelzett Lánchíd gazdag társadalmi, gazdasági, műszaki-kivitelezési, műemlék történeti múlttal rendelkezik, melynek részletes bemutatása meghaladja a jelen újságcikk terjedelmi kereteit, ezért csak a legfontosabbakat elevenítjük fel.

A Duna felett átívelő állandó hidak megépítésnek ötlete régi múltra tekint vissza. Az első két jegyzett dunai híd a Traján- és Regensburgi-kőhidak voltak. Magyarországon is többször merült fel

állandó híd igénye a két város között. Feljegyzések igazolják, hogy Zsigmond és Mátyás királyokat is megihlették a korábbi meglévő boltíves Duna hidak. Később Balla Antal és Campmiller József mérnökök, egymástól függetlenül szintén kőpilléres boltíves hidakat képzeltek el a két város összeköttetésére, ám ezen próbálkozások mindegyike a tervező asztalon maradt. Ugyanezen században merült fel angol és francia mintákra a lánchidak gondolata is. A Dunán való átkelést a XIX. századig hazánkban ideiglenes megoldásokkal oldották

meg, melyek a télvíz ideje előtt elbontásra kerültek. Ezekben a fagyos időszakokban a dunai jégen lehetett átkelni, vagy fagymentes időszakokban kompokon, csónakokon. Az átjárás erős jégzajlaskor lehetetlen volt. Mi sem bizonyítja jobban ezt, mint Széchenyi híressé vált – barátjának intézett – naplóbejegyzése, amikor apja halálhírének következtében 1820. december 29-én Pestre utazott, de a jeges Dunán átkelni csak január 5-én, jó pár nappal később tudott:

„egy évi jövedelmemet adnám, ha Buda és Pest közt (állandó) híd létesülne és hogy én, bár valószínűleg sohasem fogok Pesten lakni, soha egy krajcár kamatot vagy épen (pénzem) visszafizetését nem fogom kívánni. A gondolat, hogy hazámnak jelentékeny szolgálatot tettem, teljesen kártalanítani fog.”

Miért nem épült Magyarországon állandó híd a Duna felett korábban? A kérdésre adott válasz egyik oka műszaki jellegű; a folyó, Pest és Buda között gyors, a meder mély és széles, az áradás veszélye évenként fenyegetett. A szakértők akkoriban úgy gondolták egy felépülő híd az áradások

2. kép: Kilátás a budai Várból a Clark Ádám (Lánchíd) tér, a Széchenyi Lánchíd és a Bazilika felé. Év: 1901.

A kép forrása: Fortepan / Lajtai László

veszélyét megkétszerezte volna. A korábban említésre került Regensburgi és Trajáni hidak esetében a folyásviszonyok mások voltak. A felső szakaszon a folyó szűk, ahol a jég kevés problémát okoz, lent a Trajáni-hídnál lassan, széles mederben halad a víz, egyenlően alacsony vízálláson. A fővárosi szakaszon szintén problémát jelentett, hogy nem ismerték a Duna vízrajzi és helyadatait.

A másik ok a pénz hiánya volt. Széchenyi zsenialitása abban rejlik, hogy e két problémára választ tudott adni. 1832-ben társaival együtt megalapították a Budapesti Hídegyletet, mely három szekció: politikai, műszaki és pénzügyi osztályok révén látták el feladatukat. A műszaki részleg elkészítette a Duna vízrajzi leírását a szentendrei sziget déli csúcsától a puszkapor raktárig, mely tartalmazta a Duna folyását, áramát, szélességét, mélységét, az áradások okát és lehetséges helyeit, valamint a hajózási magyarázatokat és malmokat. Ekkorra világossá vált, hogy az áradásokat nem a pillérek, hanem a Rudasfürdő utáni mederszűkület okozza.

A híd finanszírozása Sina György bankár, a Lánchíd Rt. alapítója nevéhez fűződik, legnagyobb befektetőként 87 évre kapott hídvámszedési jogot, mely ténylegesen 20 évig tartott, az 1870-es törvénynek köszönhetően, a magyar kormány megváltotta a hidat Sina fiától és örökösétől. A híd építése az előmunkálatokkal és kárfizetésekkel együtt kb. 6,5 millió aranyforintot tett ki, melyből a híd költsége 4,5 millió aranyforintot. A beruházás sokakban ellenérzést váltott ki, mivel figyelmen kívül hagyta a nemzeti kiváltságokat, akik eddig a papsággal és a katonasággal együtt vámmmentességet élveztek az ideiglenes hajóhidakon, mely vámmmentesség elérésére a közpolgár is

törekedett. Buda és Pest városa az ideiglenes hídon szedett hídpénztől elesvén jelentős kárt szenvedett.

A nehézségek leküzdése után William Tierney Clark nevéhez fűződik a tervek elkészítése, aki a kivitelezés irányítójának Clark Ádámot nevezte ki. Az első cölöpök leverésére 1840. július 28. napján került sor, melytől kezdve az építkezés majd 10 éven át tartott. A híd vasból és fából készült, a jégkárok elkerülésére gondolván a pilonok jégtörő kialakítására is figyeltek. Az építkezés azonban nem zajlott zökkenőmentesen. A szabadságharc következtében a kivitelezés jelentősen lelassult. Először a budai oldalra visszavonuló osztrák csapatok akarták felrobbantani a hidat, majd a visszavonuló magyar csapatok vezére Dembinszky akarta felégetni a pályaszerkezetet. Clark Ádámnak a nagyobb rombolásokat sikerült megakadályoznia. Az építkezés balesettől sem volt mentes, az utolsó 12. lánc felhúzásánál többen a vízbe estek és egy munkás életét veszítette. A sors iróniája, hogy a híd átadó ünnepségére 1849. november 20-án Haynau, a bresciai hiéna gúnynéven elhíressült, a magyar szabadságharcot is vérbefojtó császári-királyi tábornagy vezetésével került sor.

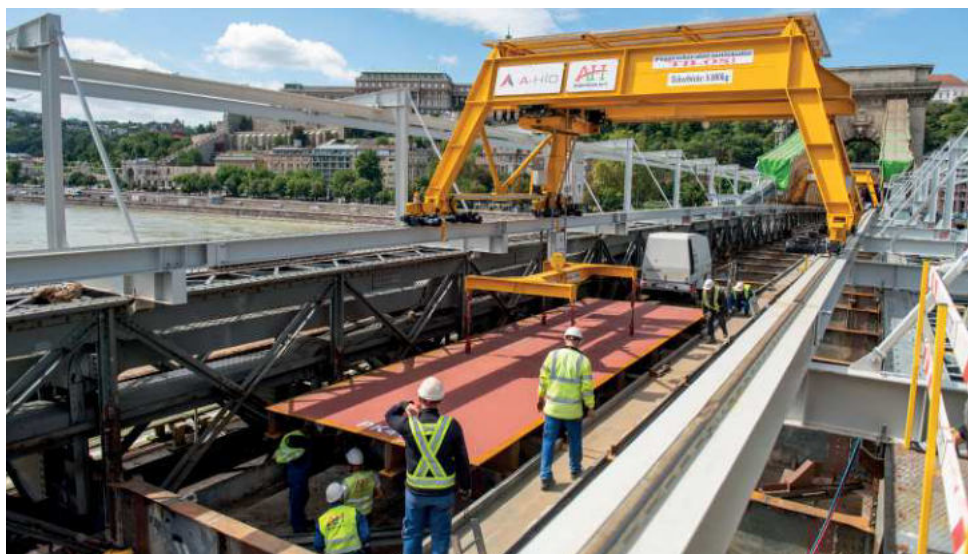
A megnövekedett forgalomnak

és terhelésnek köszönhetően, a híd átépítésének igénye hamar felmerült. 1914. februárjában megkezdődtek a Lánchíd első ízben végrehajtott felújítási munkálatai. Az akkor 65 éves híd láncainak hossza kétszeresére növekedett, a korábbi fa pályatartó szerkezetet felváltotta az acél merevítő (Howe-tartó) tartó.

30 évvel később, a második világháború végén a Budapestet elhagyó német csapatok rombolásának a hídszerkezet is áldozatául esett. A pesti hídfő teljesen tönkrement, a budai oldalon álló rész – ahol a robbanószerkezet víz alá került – szerencsésen megúsza a megsemmisülést. A háború lezárása után a felújításkor, az 1914-15-ben történt módosításokat vették alapul. A híd 20 hónap alatt készült el és pontosan 100 évvel az első átadását követően, 1949. november 20-án adták át a forgalomnak.

A múlt felidézése után térjünk át a jelenre és jövőre. A részletes szakmai előadást követően – a munkavédelmi előírások meghallgatása után – megtekintettük a munkaterületet, és bejártuk a felállványozott Lánchidat.

A felújítás keretében megkezdődött a híd pályaszerkezetét alkotó vasbeton pálya cseréje. A régi, előregedett vasbeton pályalemezeket

3. kép: Pályalemez cseréje
A kép forrása: Nagy Mihály/Magyar Építők

könnyebb, acélból készült szerkezetekre cserélik, ennek eredményeként a híd súlya csökkenni fog. Az új pályatáblákat bakdaru segítségével juttatják el a megfelelő helyre, ahol illesztés után korrózióvédelemmel látják el. Tekintve, hogy a korrózió az utolsó, 1986-88 közötti felújítás óta is igen jelentős károkat okozott, nélkülözhetetlené vált a szerkezet láncainak és keresztartó elemeinek korrózióvédelme. A felújítás során a láncszemek nem kerülnek szétszedésre, szemcseszórásos felülettisztítás után a láncok a lánccsuklóknál speciális rugalmas közbenső réteget kapnak. A gyalogjárda pályaszerkezete megújul és a hídkorlát is restaurálásra kerül.

A hídelemek végleges színe hossz- és kiválasztási folyamaton ment keresztül, melynek az is fontos szempontja volt, hogy a híd színe a korábbihoz a lehető legjobban hasonlítson. A többtagú „zsűri” végül a negyedik alkalomra kikevert RAL-színskála szerinti kékesszürke színárnyalatot fogadta el, melyet a megújult láncszakaszon már mi is megtekinthettünk.

A Budán közlekedők tapasztalhatták, hogy a felsőrakparton lévő egyesített gyalogos és kerékpárút a szűk keresztmetszetének köszönhetően sok járókelőnek bosszúságot okozott. A budai oldalon található aluljáró a felújítása során bővítésre, kiszélesítésre kerül, tovább szolgálva a gyalogosok és megnövekedett létszámú kerékpárosok biztonságát és igényeit.

Az örökségvédelem a felújítás egyik kiemelt fontosságú eleme, mely alapvetően a fém- és a kőfelületek restaurálásából áll. A fémrestaurációs munkálatok során megújulnak többek között a bronz címerek, a híd- és járdaleválasztó korlátok, a rozetták, továbbá a kandeláberek, melyek egy lámpatestes változatai egyenként 400

4. kép: Korrózió
A kép forrása: Nagy Mihály/Magyar Építők

kg-ot nyomnak és 80 db elemből állnak. A 32 db kandelábert, továbbá a kandelábersort indító 4 db posztamens és lánctakaró dob újraöntését az eredeti formavilágához visszatérve alakítják ki archív fotók alapján. A megmaradó kandeláberek szétszedés után sorszámokkal jelölik, melyek a kandeláber-elemek restaurálást követően azok újbóli összeszerelését segítik.

A burkolatok kiváló süttöi mészkőből készültek. Ezen burkolatokat viszonylag könnyen tudják a megfelelő technikával javítani. A gránit kövek restaurálása nagyobb nehézségekbe ütközik. A kőrestaurálás talán legizgalmasabb szakasza a hídfőket díszítő négy, egyenként 12 tonnás, sóskúti mészkőtömbökből faragott oroszlánszobor szakrestaurátori feladatainak megkezdése. A több kötémből faragott oroszlánokat az eredeti 3 darabra bontva, toronydaru segítségével emelték le a gránitalapzatról, majd egy újpesti restaurátor-műhelybe szállították a felújítás idejére. A közhídelemmel ellentétben az oroszlánok igen éles nyelvvel rendelkeznek, készítőjük Marschalkó János a gúnyolódókhoz intézett szavaiban a következőkkel válaszolt vissza: „Úgy legyen nyelve a te feleségednek, mint az én orosz-

lánjaimnak, akkor jaj neked!” A legenda valószínűleg onnan ered, hogy a járdaszintről az oroszlánok nyelve nem látszik.

Igazgatóságunk és a kivitelezést végző A-Híd Zrt. munkatársai a Duna vízállásadatainak és a vízmércék nullpontjának egyeztetését megkezdték. A budai oldalon lévő pilonra vésett vízmércék a tervek szerint a felújítás során aranyozott festést kapnak.

A híd rekonstrukciója a terveknek megfelelően zajlik, a munkálatok befejezése 2023-ban várható. Hogyan fog kinézni az öreghíd felújított állapotában? Kíváncsian várjuk! A felújítás előrehaladtával – lehetőleg 2022 tavaszán – ismételten szeretnénk megtekinteni a rekonstrukciós munkákat.

A munkaterület bemutatását és az érdekes előadást köszönjük az A-Híd Zrt.-nek!

Szerzők: Tar Veronika,
Ujj Emese

források:

1. Medgyesiné Buncsák Mária (A-Híd Zrt.): Széchenyi lánchíd felújítás (előadás ppt)
2. Viszota Gyula 1935: A Széchenyi híd története
3. https://hu.wikipedia.org/wiki/Sz%C3%A9chenyi_l%C3%A1nc_h%C3%ADd

Igazgatóságunk működési területén minden ősszel sor kerül az árvízvédelmi, folyószabályozási, illetve a jelentősebb vízrendezési művek, továbbá a kisvízfolyások, műtárgyak és vízrajzi művek felülvizsgálatára. Idén 2021. november 4-én került megrendezésre az őszi felülvizsgálatok éves kiértékelő értekezlete, mely a védelmi művek 2021. évi felülvizsgálatát hivatalosan is lezárta. A bejárások tapasztalatairól az alábbiakban számolunk be:

Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály

Az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály a 2021-es évben összesen négy folyamós (Duna Szob és Budapest között éjszaka/nappal, Duna Szob és Dunaföldvár között, RSD), illetve öt árvizes (igazgatóságunk 14 árvízvédelmi műve) felülvizsgálatot bonyolított le. A felülvizsgálatokon képviselte magát az OVF és az FCSM Zrt., illetve állandó résztvevők voltak a katasztrófavédelmi dolgozók is. Az árvizes bejárások kapcsán általánosságban elmondható, hogy a bizottság védképességet súlyosan veszélyeztető, azonnali beavatkozást igénylő problémát nem

tárt fel, a szemlére az őrzásokat a gátörök megfelelően felkészítették. A közelmúltban a Zagyva folyó mentén a hódok sem a fákat, sem az árvízvédelmi töltések környezetét nem kímélték, így a további károk elkerülése érdekében minél hamarabb gondoskodni kell a helyi populáció visszaszorításáról. Az előző évekhez képest továbbra is zajlik az invazív növényfajok irtása, hiszen jelenlétük a gyepállomány egyre gyorsuló ütemű tönkremenetelét okozza. A szakaszmérnökségek területén általánosságban jellemzők a kijárt, ezáltal egyre inkább magassághianyos rámpák, átjárók. A rámpákon való közlekedés szabályozására a jövőben kiemelt figyelmet kell fordítani. A gátórházak újítása, szépí-

tése és korszerűsítése folyamatos, mindenhol alapvető cél a házak leszigetelése, a régi nyílászárók cseréje, illetve a fűtésrendszer korszerűsítése. A raktárakban a tárolt anyagok és eszközök karbantartottsága megfelelő, induló mennyiségekkel minden raktárban rendelkezünk, az elavult és elhasznált anyagok selejtezését a továbbiakban is folyamatosan el kell végezni. Kiemelkedő a Zagyva folyón a medertisztítás tekintetében elért látványos eredmény, a munkát a továbbiakban is folytatni kell. Az árvízvédelmi művek felmérése folyamatosan zajlik. A műtárgyak állapota a rendszeres felülvizsgálatoknak köszönhetően javulni látszik, évi rendszeres mozgatásuk szükségyszerű.

Vízrajzi és Adattári Osztály

A bejárás során a vízrajzi szakágazat olyan állomásokat választott ki, amelyek által az állomáshálózatról átfogó képet tud adni, különös tekintettel az egyes fejlesztési projektekre, valamint az üzemeltetési változásokra. Mindezek mellett bemutatásra kerültek a felszíni, felszín közeli, felszínalatti és hidrometeorológiai állomáshálózat üzemeltetése és fejlesztése

során megoldandó feladatok is. A 2021-es évben az alábbi állomások felülvizsgálata történt meg: T01221 Diósd-1 karsztkút, 120003 Érd-Ófalu hidrometeorológiai állomás, 120314 Duna-Érd árvízi vízmérce, T01160 Érd talajvízkút, T03715 Benta-patak-, Tárnok-fel-sőrét vízmérce, T00547 Duna-Dunaújváros vízmérce, 121031 Duna-Ercsi vízmérce.

Vízrendezési és Öntözési Osztály

A dombvidéki területek két szakaszmérnökség területét érintik, a felülvizsgálati ütemtervet, helyszíneket ennek megfelelően határoztuk meg. Az I. Szakaszmérnökség területén a Tápió-Hajta-vidék bejárására október 5-én került sor. A bejárás során négy települést érintettünk az Egyesült-Tápió- és Alsó-Tápió-patakok mentén (Tápióbicske, Tápiószentmárton, Tápiószele, Tápiógyörgye), illetve megtekintésre került a tápiószelei mederörtelep, ahol a bejárás és az érintett meder állapotról történő kiértékelés is megtörtént.

A bejárás alkalmával a gépi- és kézi kaszálás munkálatai jól láthatóak voltak, mely munkák elvégzésére részben az országos közfoglalkoztatási program keretein belül

került sor.

A II. Szakaszmérnökség területén 2021. október 27-én zajlott a Zagyva vízgyűjtő dombvidéki vízrendezési műveinek, kisvízfolyásainak szemléje. Megtekintettük az igazgatóság vagyonkezelésében lévő, társulattól átvett tározókat (Egresvölgyi II. és III. sz. tározó, Püspökhatvani-tározó), a Rákos-Hatvan vasútvonal fejlesztéssel érintett vízfolyás-szakaszokat és a kapcsolódó létesítményeket (Emse- és Galga-patak vasúti híd, mederkorrekciók), a turai, az aszódi és galgagyörki mederörtelepeket, valamint két szennyvíztisztító telep (Tura, Heréd-Nagykökényes) bevezetésének környezetét. Az őszi felülvizsgálat során megtekintett tározókon, valamint kisvíz-

folyásokon lefolyást és a védekezést akadályozó körülményt nem tapasztaltunk.

A belvízvédelmi szakaszok szemlélén a vizsgált csatornák rendezettek, a belvízvédelmi művek védekezés lebonyolítására alkalmas állapotban voltak. Megtekintettük az Érdi szivattyútelep fejlesztése során korszerűsített szivattyútelepi épületet, valamint az új raktárépület kialakítását.

Szerzők: Tánczosné Elefánty Mónika, Galambos László, Szakács Zsuzsánna, Sipőcz-Huszár Enikő

Képek forrása: Tánczos Tamás, Szakács Zsuzsánna

Tartósan vízhiányos időszak 2021.

A tartósan vízhiányos időszak kihirdetését az idei évben a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara kezdeményezte a hidrometeorológiai viszonyok és az előrejelzések alapján.

A tartósan vízhiányos időszakban nem kell vízkészletjárulékot fizetni a mezőgazdasági termelőknek, továbbá vízjogi engedély nélkül, bejelentést követően egy alkalommal rendkívüli öntözési célú vízhasználat lehetséges. Mindezek hozzájárulnak ahhoz, hogy öntözéssel mérsékelhetők legyenek a száraz-

ság hatásai.

A tartósan vízhiányos időszak kezdetének kihirdetése a Magyar Közlöny 2021. június 30-án megjelent Hivatalos Értesítő című mellékletében (33. szám) jelent meg:

„(...) az ország egész területén a tartósan vízhiányos időszak kezdetét 2021. július 1. napjával állapítom meg.” (Dr. Pintér Sándor belügyminiszter)

A csapadékszegény évnek köszönhetően a tartósan vízhiányos időszak négy hónapig állt fenn.

Az időszak végéről szóló közleményt a Magyar Közlöny 2021. október 21-én megjelent Hivatalos Értesítő című mellékletében (51. szám) hirdették ki:

„(...) az ország egész területén a tartósan vízhiányos időszak végét 2021. október 31. napjával állapítom meg.” (Dr. Pintér Sándor belügyminiszter)

Szerző: Jilling Alexa

forrás: <https://www.nak.hu>

Védekezési gyakorlat Balassagyarmaton

Az ár- és belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet előírja, hogy védekezési gyakorlatot a vízügyi igazgatóságoknál kétévenként kell tartani. Ez alól az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója adhat felmentést azoknak az igazgatóságnak, ahol két éven belül III. fokú árvízvédekezést hajtottak végre.

Mivel igazgatóságunk területén az elmúlt két évben nem volt III. fokú árvízvédelmi készültség elrendelve, ezért az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően, első sorban az újonnan érkezett, védekezési tapasztalattal nem rendelkező kollégák részére a védekezési beavatkozások, valamint azok kivitelezésének bemutatása érdekében 2021. szeptember 24-én a II. Szakaszmérnökség területén védekezési gyakorlatot tartottunk. A helyszín kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy vízparti legyen és elegendő méretű a teljes létszám gyakorlatának megtartására. Így esett a választás Balassagyarmatra, ahol az Ipoly mellett megfelelő körülmények álltak rendelkezésre.

A védelmi gyakorlat során a kollégák hét állomáson kaptak betekintést az árvizek elleni védekezési módokba. Megismerhették és elsajátíthatták kollégáink a nyúlógát – melyet akkor építünk, ha az előrejelzések alapján a vízszint meg-

haladja a töltéskorona magasságát – és a bordás megtámasztás építésének technikáját – a gyakorlaton épített védmű 1-1,5 méter magas és két zsák széles volt.

Továbbá elsajátításra kerültek a buzgár elfogásának alapelvei – az épített védmű kb. 2 méter átmérőjű és 3 zsák magas volt –, valamint a hullámverés elleni védelem fontosságát és kivitelezési módját is megismerhették a kollégák.

A további három állomáson elméleti és gyakorlati bemutató keretében ismerkedhettek meg a mobilszivattyúk üzembe helyezésének lépéseivel, azok megkülönböztetésének és megfelelő célra való alkalmazásáról, beüzemeléséről; a vízminőség-védelmi eszközökkel és technikákkal láthattak a kollégák egy merülőfalat, olajfelítató és eltávolító eszközöket, mindezek mellett bemutatásra került az igazgatóság mobil levegőztető rendszere is. Továbbá a vízhozam-

mérés rejtelseibe is elmerülhettek munkatársaink (persze csak képletesen, mindenki szárazon vészelte át a napot).

A védelmi gyakorlaton – a nagy létszámra való tekintettel – az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály munkatársai 12 csoportba (12-13 fős) osztották a résztvevőket, melyekbe vegyesen kerültek a különböző egységek munkatársai, ezzel csapatépítő jelleget is adtak a gyakorlatnak. Az igazgatóságon mostanában tapasztalható nagy fluktuáció miatt erre szükség is volt. Minden csoportnak kijelölt vezetője volt, aki segítséget nyújtott a még megfelelő gyakorlattal nem rendelkező kollégáknak a feladatok végrehajtásában és mindenkit csapatmunkára ösztönzött. További szakmai segítséget nyújtottak a kijelölt állomások koordinátorai is.

Az egész napos gyakorlat mindenki számára hasznosnak bizonyult, hiszen van, aki a régebbi emlékeit tudta feleleveníteni, mások új ismereteket szereztek. Két év múlva pedig egy másik helyszínen ismételjük át a most vagy korábban tanultakat, vagy két éven belül a gáton „élesben”, egy nagyobb árvíz során hasznosítjuk tudásunkat.

*Szerző: Sebők Nikolett
Fotó: Taliga Péter Krisztián*

Országos Védelmi Gyakorlat Milléren

Október 4. és 6. között, 40 év után először került megrendezésre az Országos Védelmi Gyakorlat. Az eseményen az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a 12 területi vízügyi igazgatóság összesen több, mint 250 szakembere, valamint a társszervezetektől érkező érdeklődők vettek részt.

A rendezvény helyszínéül az európai viszonylatban is egyedülálló milléri Árvízvédelmi Gyakorlóközpont szolgált. A frissen átadott gyakorló pályán összesen 41 féle különböző feladat – többek között buzgárelfogás, szivattyúzás és nyúlgát építés – végezhető el, ami lehetőséget ad a vízügyi ágazatban dolgozó kollegáknak, hogy nem éles helyzetben gyakorolhassák az árvízi védekezést, a vízkárelhárítást, valamint a védekezést támogató további tevékenységeket és gyakorlati tapasztalattal veretzhessék fel magukat egy esetleges eseményre.

A nagy eseményre kiváló felkészülési lehetőséget biztosított a szeptember végén megrendezésre kerülő balassagyarmati gyakorlat, ahol a Műszaki Biztonsági Szolgálat kollegái vízminőség védelmi eszközökről tartottak bemutatót, az előző évben beszerzett mikro-

buborékos levegőztető rendszer gyakorlati alkalmazásával.

A szolnoki gyakorlaton az MBSZ kollegái a III. Szakaszmérnökség szakembereivel kiegészülve egy feltételezett olajszennyezés megfékezésébe engedtek bepillantást nyerni az érdeklődőknek. A gyakorlat során bemutatásra kerültek a Sentinel típusú felfújható, valamint a T-típusú merülőfalak, amelyek egy szennyeződés lokalizálásában nyújtanak segítséget. A merülőfalak előtti víztérben felhalmozódó lebegő olajszennyezés eltávolítását Vikoma MiniVac System vákuumos olajlefölöző berendezéssel szem-

léltették. A merülőfalak alatt esetlegesen átjutó maradvány felszíni olajszennyezés eltávolítására a két merülőfal által határolt térben bevetésre került egy Vikoma Delta Skimmer tárcsás olajleszedő. Így a kijelölt helyszínen egyszerre került bemutatásra a folyóvízi nagyvas tagságban úszó olajszennyezés, valamint a tavi filmréteg lehatároló gépi eszközei, továbbá abszorbens védelmi vonal kiépítése és a lefolyóztott szennyezés vízparti edényzetben történő dekantálása.

Kollegáink az októberi esemény három napja alatt többször végezték el az eszközök telepítését és rögzítését, így bemutatva a feladat végrehajtást minden kedves érdeklődőnek.

Az Országos Védelmi Gyakorlat a feladat végrehajtás mellett nagy-szerű lehetőséget biztosított a 11 másik vízügyi igazgatósággal való kapcsolatépítésre, valamint az általuk bemutatásra kerülő feladatok tanulmányozására. Az esemény alatt a III. Szakaszmérnökség és az MBSZ munkatársai csapatjátékosként, egymást segítve, hatékonyan bemutatták és közben begyakorolták a kitűzött feladatot.

Szerző: Szij Franciska

2021 októberében megkezdődtek a III. Szakaszmérnökség működési területén található Tassi-zsilip két-évente esedékes víztelenítéséhez szükséges előkészítő munkálatok. A műtárgy víztelenítésére az előírt karbantartási feladatok elvégzése végett van szükség. A munkálatokat részben az igazgatóságunkon dolgozó kollégák, részben pedig külsős cégcsoportok szakemberei végzik.

A víztelenítés a bűvár- és alpinista munkák elvégzésével kezdődött meg. A zsilip alsó és felső lezárása fóliázással, homokzsákok, valamint az alsó- és a felsőfői betétgerendák behelyezésével valósult meg. A munkálatok ezen fázisában került sor a gerendahornyok kitakarítására is. A felsőfői betétgerendák behelyezése nagydaru segítségével történt. Az előkészítő munkák befejezését követően elkezdődött magának a kamratérnek a víztelenítése szivattyúk segítségével, majd a már száraz zsilipfolyosó megközelítése céljából lejárók épültek, hogy az elsődleges kagylótalanítást el tudják végezni kol-

légáink. A kamratérben lerakódott uszadék – főként folyami kagyló és iszap – elszállításra került.

A munkálatok következő fázisában a mozgató berendezések és a tiltók kerültek megtisztításra, majd ezt követően történt meg a fém-szerkezetek korrózióvédelmi kezelése. Az alsófői támkapuk homokfúvásos módszerrel, a felsőfőnél a billenő tábla – tekintettel a tábla alumínium bevonatára – nagy-

nyomású gőzborotva segítségével lett megtisztítva. A homokfúvásos tisztítás során a kollégák és a külsős szakemberek észlelték, hogy a támkapu szerkezetén rohamos romlás jelei mutatkoznak. Igazgatóságunk a támkapu állapotának felmérésére szakértők bevonását rendelte el. A szakértők által készített jelentés fényében a fém-szerkezetek további felület- és korrózióvédelmi kezelést kaptak. A billenőkapuk felületkezelése során újabb hibára derült fény, az egyik csapszeg kimozdult a helyéről. A visszaillesztésére tett kísérletek nem jártak sikerrel, így egy gépi munkával felújított csapszeg behelyezésével javították ki a hibát. A további ilyen típusú hibák elkerülése végett a hat darab csapszeg elmozdulás-elleni rögzítését a kollégáink biztosították.

Jelenleg a zsilipszerkezetek zsírozása, olajozása folyik. Ezt követően kezdődhet meg a betétgerendák kiemelése, ami már a karbantartási munkák végét jelenti.

*Szerzők: Kovács Zoltán,
Tóth Krisztián*

Összehangolt vízszintrögzítés és vízhozammérés végrehajtása a Dunán

Tekintettel a Dunán a hidrometeorológia viszonyok miatt kialakult legkisebb hajózási vízszint (LKHV) körüli vízállásokra, az Országos Vízügyi Főigazgatóság 2021. október 28-29-én történő, összehangolt vízszintrögzítés és vízhozammérés végrehajtását rendelte el a Duna folyamán. Előzőek alapján igazgatóságunk a Duna folyam 1708,2 fkm (Szob, Ipoly torkolat) és 1560,5 fkm (Dunaföldvár, Beszédes József híd) szelvények közötti szakaszán, illetve a teljes Szentendrei-Duna-ágon (0-32 fkm szelvényei között) vízszintrögzítést, valamint vízhozamméréseket hajtott végre.

A vízszintrögzítést egész folyamkilométerenként, jellemző szelvények térségében (főbb ki-, és betorkollások, vízmércék, hidak), továbbá a jellemző vízfelszín töréseknél sűrítve kellett végrehajtani, mely alapján az igazgatóság vagyonkezelésében lévő 148 fkm hosszúságú Duna szakaszon, valamint a 32 fkm hosszúságú Szentendrei-Dunán több mint 300 kijelölt szelvényben volt szükséges geodéziai mérés végrehajtására. A felszingörbéhez tartozó vízhozam hossz-szelvény meghatározásához 6 db vízmérce szelvényben (Nagymaros, Vác, Budapest, Ercsi, Dunabogdány, Szentendre) került vízhozammérés végrehajtásra.

A vízszintrögzítés előírt időn be-

lül történő végrehajtásához 6 db mérőcsoport került kiállításra: 2 csoportot a Vízirajzi és Adattári Osztály, 2 csoportot a III. Szakasz-mérnökség, 1 csoportot a Műszaki Biztonsági Szolgálat és az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály, 1 csoportot pedig az I. Szakasz-mérnökség és a Vízrendezési és Öntözési Osztály kollégái adtak.

A vízszintrögzítés során a mérési szelvények megközelítése vízről történt, a mérések végrehajtásához igazgatóságunk 6 db kisgéphajóját használták a mérőcsoportok. A kijelölt mérési szelvényben a mederviszonyok függvényében a hajóval megközelítették a víz szélét, ahol a mérést végző karóval, vagy egyéb segédeszközzel kitűzték a vízszintet, majd bemérték azt. A vízintek mérése geodézia pontosságú GNSS eszközökkel történt (Geodéziai GPS), RTK gyorsmérés végrehajtásával. Ezen mérések általánosan centiméter élességűek, azaz a pontosságuk 10 cm-en belül van, azonban a pontosság növelése érdekében a kitűzött ponton vagy több mérés történt kis szünetekkel, egymás után, vagy hosszabb idejű átlagmérés került végrehajtásra, így a műszerek által számított minőségellenőrzési érték alapján a mérések háromdimenziós pontossága mindenképpen kisebb, mint 5 cm.

A vízhozamméréseket a Vízirajzi és Adattári Osztály kollégái a dr. Csoma János mérőhajóval és egy

motorcsónakkal, ADCP eszközzel hajtották végre 2021. október 29-én. A mérés során a kijelölt szelvényekben a mérőhajó közel a szelvényre párhuzamosan haladt végig egyik parttól a másikig, miközben a műszer ultrahang kibocsátásával és a Doppler-elv felhasználásával részletesen méri a teljes kereszt-szelvény egyes részterületein (cellákban) a vízsebességeket, majd az áthaladás befejezése után számítja a szelvényen adott idő alatt áthaladó vízmennyiséget.

A mérés végrehajtása ezen vízszinttartományban jelenleg kiemelt fontossággal bírt a hajózhatóság szempontjából, mivel a hajóút kitűzés tervezése jelenleg a 2006. évben a Duna Bizottság által kiadott ún. DB2006 felszingörbére történik (mely a 2006. évet megelőző 30 év jégmentes időszakának adataiból számított 94% tartósságú vízhozamhoz tartozó vízszintekből került meghatározásra) és – tekintettel az eltelt 15 évben a medermorfológiában, illetve a vízhozamok gyakoriságában és tartósságában bekövetkezett változásokra – szükségessé vált a tervezési felszingörbe felülvizsgálata.

Jelenleg az Országos Vízügyi Főigazgatóság új hidrológiai statisztikai számításokra és hidrodinamikai modellezésre épülő felszingörbét készített, melynek ellenőrzéséhez elengedhetetlen volt egy friss vízszintrögzítés végrehajtása.

Szerző: Sztajcsev Zsolt

Országos Vízyűjtő-, Vízkészlet-gazdálkodási és Vízminőség-védelmi Értekezlet Kóspallagon

Az Országos Vízyűjtő-, Vízkészlet-gazdálkodási és Vízminőség-védelmi Értekezlet idén igazgatóságunk szervezésében került megrendezésre 2021. október 13-14. között a Börzsönyben, Kóspallagon. Az értekezlet témája „A vízyűjtő- és vízkészlet-gazdálkodás, valamint a vízminőség-védelem aktuális kérdései” voltak, melyen az Országos Vízügyi Főigazgatóságon, a Belügyminisztériumon és a vízügyi igazgatóságokon kívül a vízkészlet-gazdálkodási projektekkel kapcsolatos szakértők és tervezők is nagy számban képviselték magukat. Számos színvonalas előadást hallhattak a résztvevők.

A köszöntőt és a KDVVIZIG bemutatását Szilágyi Attila igazgató úr tartotta. A szakmai programok között igazgatóságunk részéről Csabainé Lőrincz Marianna szakágazati vezető a „Felszín alatti vízkészlet-gazdálkodási adottságok és problémák a KDVVIZIG területén” című előadásával mutatta be, milyen változatos feladatokkal kell megbirkóznia igazgatóságunkon a felszín alatti vízkészlet-gazdálkodási csoportnak. Marianna több tíz éves szakmai tapasztalatával szemléletesen mutatta be a terüle-

ten egyedülálló gyógyvizes termálkarszt előnyeit, és az ugyanezen víztestet érintő geotermikus energiahasznosítás konfliktushelyzetét, valamint a homok és kavicskitermelés, a fővároshoz kapcsolódó kiemelt beruházások, a parti szűrésű vízbázisok, és az agglomerációs fejlesztések pozitív és nehézségeivel terhelt oldalát.

Az első nap végén valamennyi vízügyi igazgatóság röviden bemutatta a dinamikus vízkészlet-gazdálkodási modellezési eredményeit. Igazgatóságunkon Takácsné Tóth Ágnes beszámolóját hallgathatták a megjelentek.

A második nap nyitó előadásaként Márton Attila szakágazati vezető a „Hazai vízfolyások kü-

lönböző statisztikai módszerekkel meghatározott kisvízi készleteinek elemzése alapján levonható következtetések” címmel tartotta meg előadását, melyben tíz magyarországi vízfolyás különböző eljárással kiszámolt vízkészleteit hasonlította össze, majd bemutatta a jövőbeli öntözési igények becslése mellett számolt vízmérlegeket is. Az eredmények elemzése után javaslatokat adott továbbá új vízmérleg számítási eljárások (például kiterjesztett statisztikai módszerek, mesterséges intelligencia használata, modellezés) jövőbeli elvégzésére a vízügyi ágazatban.

A rendezvényen több mint 70 fő vett részt, akik megköszönték a színvonalas szervezést. Jövőre, ha minden jól alakul, a FETIVIZIG lesz a házigazdája a rendezvénynek.

Szerző: Vesztergom Anna

III. Vízügyi Téradat és Térinformatikai Konferencia

2021. október 15-16. között Velencén, a KDTVIZIG vendégségében került megrendezésre a III. Vízügyi Téradat és Térinformatikai Konferencia. A rendezvényen igazgatóságunkról 3 fő vett részt. A kétnapos, harmadik konferenciánkat festői helyszínen, a Velencei-tó partján tartottuk a vízügyi ágazat térinformatikusai, geodétái, felmérésügyi szakemberei, valamint más szakágazatok képviselőinek jelenlétével.

Az első napon az ágazati térinformatikai feladatok ellátásához szükséges létszámról, az igazgatóságokon kialakult csoportokról, valamint a központosítás előnyeiről és hátrányairól beszéltünk. A felmérésügyi blokkban a kisvízfolyások és csatornák felmérésének nehézségeiről, valamint a csatornák karbantartottságának, és a csatornamérések időigényének összefü-

géséről hallgathattott a közönség előadást. Megismertük a GNSSnet.hu bővülő szolgáltatásait.

Az igazgatóságok számos UAV eszközzel rendelkeznek, melyek használatának jogszabályi háttere megváltozott. A változások követése, a jogszerű használat érdekében kulcsfontosságú, melyről KDTVIZIG-es kollégánk tartott összefoglaló előadást. Szakmai program keretében műszerbemutatót láthattunk a Navicom Bt.-nek köszönhetően, akik többek között vízidrónt és RTK tablet-et mutattak be.

16-án kora délelőtt folytatódott a program. A vízügyi ágazatban sok munkafolyamat és feladatvégzés épül a Vízügyi Adattár adataira, melynek kezelése, karbantartása kiemelten fontos. Ezért is szentelt az OVF kolléganője teljes előadást e témának. Az OVF-es adatkarban-

tartási folyamat és tapasztalatai mellett, az igazgatóságok is elmondták a saját gyakorlatukat és tapasztalataikat.

A konferenciát az ingatlan-nyilvántartási és vízügyi vagyonkezelési adatokról szóló előadás és fórum zárta. A Lechner Tudásközponttól kapott ingatlan-nyilvántartási adatok igen fontosak az ágazat számára, számos eljárás és feladat végzését segítik. Erre az adatra épülve került kialakításra a vízügyi vagyonkezelési adatbázis, mely webes térképi alkalmazás formájában segíti a vízügyi dolgozók munkáját.

Az előadásokon túl, a konferencia lehetőséget adott a szakmai fórumokra, beszélgetésekre, ismerkedésre, melynek a kapcsolatépítésben nagy jelentősége van.

Szerző: Varga Balázs

Vízminőségi védekezés a Ráckevei (Soroksári)-Dunán

Az elmúlt csapadékszegény időszakban a Duna vízszintje nagymértékben lepadt. A kis vízállás nem teszi lehetővé a gravitációs betáplálást a Ráckevei (Soroksári)-Duna-ágba, emiatt a Kvassay- és a Tassi-zsilipeket szeptember 25-én zárni kellett, ezután megkezdődhetett a szivattyús vízbetáplálás, immáron mind a két oldalról.

A kettős betáplálásra október 20-

ig volt lehetőség.

A Kvassay-zsilip gépegységeinek szivattyús üzemben történő működtetése és a (tassi) Sajó Elemér többfunkciójú vízleeresztő műtárgy együttesen nagyságrendileg másodpercenként 12 m³ vizet tud a Duna-ágba beemelni, míg a tassi nagyműtárgy kiesése után körülbelül 8 m³ maradt, vagyis a Kvassay-zsilip gépegysége a jelenlegi dunai vízállás mellett csupán eny-

nyit tud beemelni.

Bízunk benne, hogy a Duna felső vízgyűjtőjére hamarosan jelentősebb csapadék érkezik, melynek hatására a folyam vízszintje Budapestnél tartósan eléri a 200 cm-t, így a szivattyúzást leállíthatjuk, a Duna-ág vízfrissítését - annak befagyásáig - gravitációsan tudjuk biztosítani.

Szerző: Vajda Péter

Sorompógyártás

A Műszaki Biztonsági Szolgálat az országos közfoglalkoztatási program keretében töltéstartozékok, azon belül sorompók gyártásával foglalkozik. Szolgálatunknak a szigetentszéntmíklósi olajszennevezés és a telephely változás miatt minimális ideje maradt a szakaszmérnökségek számára szállítandó éves tervezett tételmenntiség legyártására.

A sorompókhoz szükséges anya-

gok július végén, a gyártógépek üzembehelyezésekor kerültek kiszállításra az MBSZ műhelyébe. Bár a gyártás befejezését előzetesen december végére terveztük, a tárgyévra kiírt 150 pár, vagyis 300 darab sorompó végül november közepére elkészült. Ez bizonyítja, hogy szolgálatunk igazán hatékonyan, összeszedetten végzi a sorompók gyártását. A legyártott töltéstartozékok jelentős része ki-

szállításra is került az elmúlt hónapokban állományunk munkatársainak részvételével.

A tárgyévra kiírt mennyiség időelőtti teljesítésének köszönhetően szolgálatunk meg tudta kezdeni a következő évi nyersanyagok beszerzését megelőző folyamatokat a beszállítóktól kért árajánlatok begyűjtésével.

Szerző: Szij Franciska

RVO nagyszivattyúk éves vizes, terheléses üzempróbája

A védekezési feladatok zavartalan ellátása érdekében, a korábbi évekhez hasonlóan sor került a Műszaki Biztonsági Szolgálat üzemeltetésében lévő RVO nagyszivattyúk éves vizes üzempróbájára október utolsó, valamint november első hetében.

A próba célja, hogy a váratlan védekezési igények felmerülése alkalmával zavartalanul igénybe vehető legyen a lepróbtált gépállomány, és az esetlegesen felmerülő, jegyzőkönyvben is rögzített hibák idő előtt javításra kerülhessenek.

A végrehajtásban egységünk állományát szakaszmérnökségenként 4-4 fő, beosztott szivattyúgépész is segítette. Az üzempróbtát megelőzően kollégáink elvégezték a biztonsági előkészületeket, hogy a tevékenység során személyi és anyagi kár ne keletkezhessen. Az egységünkbtől, valamint a szakaszmérnökségről beosztott kollégáktól összeállt csapat feladata a biztonsági előkészületek után a próba alá vetendő szivattyúk helyszínre szállítása, ezután csatlakoztatása a telepítendő szívó- és nyomócsőre, majd a szivattyúk felkészítése, végül pedig a vizes üzempróba elvégzése volt. A szivattyúkat a tisztítást követően visszaszállítani, majd raktározni kell.

A helyszín kiválasztásakor szem

előtt kellett tartani többek között a víz közelségét és a rendelkezésre álló terület nagyságát is. Ezen szempontok figyelembe vétele után választásunk az I. Szakaszmérnökség és az MBSZ korábbi telephelyére, a Weiss Manfréd út 2. alatti épület mellett elhelyezkedő RSD partszakaszra esett.

Az idei vállalkozási feladat során használt nagyszivattyúk üzemeltetési tapasztalatai alapján az üzempróba hosszát növeltük, valamint a terhelést különböző fordulatszámokon végezték az MBSZ munkatársai, mivel a hibák több esetben is emelt fordulatszám vagy nagyobb terhelés mellett je-

lentek csak meg.

Az üzempróbták lehetőséget biztosítanak az RVO-ba beosztott, illetve beosztható gépkezelő kollégák számára a védelmi helyzetben általuk üzemeltetendő, nagyteljesítményű szivattyúk kezelésének, üzemeltetésének gyakorlati megismerésére.

Az éves rendszerességgel elvégzendő üzempróbták eredményeként tervezhető a védelmi készletként nyilvántartott nagygépek nem rendszeres szervize, valamint itt nyerünk közvetlen információt a gépeink állapotáról, bevetethetőségéről.

Szerző: Szij Franciska

A Tadano daru első műszaki vizsgája és útdíj-mentessége

A tavalyi évben a KDVVIZIG szertett egy Tadano Faun ATF70G-4 típusú, önjáró autódarura. Az ilyen járműveket évente műszaki, valamint fővizsgára kell küldeni, így szolgáltatunknak minden évben gondoskodnia kell a fenti vizsgálatok elvégzéséről. Mivel egy igazi monstrumról van szó, nem minden vizsgaállomás adottságai felelnek meg egy ilyen gép fogadásának.

Emiatt a szervizeket felkereső kollegáinknak nincs könnyű dolga, a korábbi évek tapasztalatai azonban segítik munkájukat. Szolgáltatunk a műszaki vizsga lejáratainak közeledtével árajánlatot kért a műszaki vizsgáztatásra, valamint az első éves szervizre. Az ajánlat beérkezése után szolgáltatunk mérlegelt, majd az ár-érték arányban legmegfelelőbb szolgáltató kivá-

lasztása után megkezdte a vizsgák elvégzését közvetlenül megelőző adminisztratív munkát. Az igazgatósági jóváhagyás után pedig kollegáink leegyeztethetik az időpontokat a daru vizsgáztatásához.

Az emellett az elmúlt évben különböző helyszíneken kellett bevetni és a gép vizsgáit sem a telephelyen végzik, így a raktárból a vizsga állomásokra való eljutásról is gondoskodni kell. A jármű telephelyről az azt igénylő helyszínekre való eljuttatása eddig komoly összegekbe került igazgatóságunknak, azonban nemrégiben sikerült elintézni, hogy a daru útdíj-mentességben részesüljön. Ennek köszönhetően bevetésekor ezen összeggel nem kell számolni, amivel több tízezer forintot megspórol igazgatóságunk. Az útdíj-mentesség egy évre szól, azonban könnyedén meghosszabbítható, a korábban benyújtott dokumentumok újbóli bemutatásával.

Szerző: Szij Franciska

Három új autóval bővült a KDVVIZIG gépjárműparkja

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság által lefolytatott központi gépjármű-beszerezési eljárás eredményeként 2021. szeptember 30. napján a KDVVIZIG átvehetett 3 db Suzuki SX-4 S-Cross személygépkocsit a Magyar Suzuki Zrt. ke-

reskedésében. Az új autók szolgálatba is álltak, 2 db a Központban és 1 db a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál. Reméljük, hogy munkatársaink megfelelően, hatékonyan tudják használni azokat.

A 2021. évi gépjármű beszerzés

keretében még 1 db elektromos Volkswagen autó kerül a KDVVIZIG vagyionkezelésébe, melyre sajnos a járvány miatti chip hiány miatt egyelőre várni kell.

Szerző: Major Nóra

Végrehajtó állományt irányító szakaszmérnökként az évek során több alkalommal szembesültünk azzal, hogy adott problémák valódi megoldása, hatósági lezárása nem történik meg, vagy legalábbis nincs róla érdemi visszacsatolás. Ennek kapcsán merült fel bennem, hogy építő jellegű kritikaként meg lehetne fogalmazni pár dolgot, ami rámutatna bizonyos változtatások szükségességére, a hatékony és gördülékeny együttműködés érdekében, amely közös, sőt tovább megyek, véleményem szerint valós társadalmi érdek! Nem célom a vízügyi hatóság pellengérre állítása, a saját portánkon is van mit sepregetni, de néhány alapvető dolgot jó lenne elérni! Tisztában vagyok a pénzügyi és a személyügyi nehézségekkel, ezek minket is érintenek, ugyanakkor a szerény költségvetés és a fluktuáció ellenére működőképes rendszert kell fenntartanunk.

Természetesen a saját helyzetéből a legegyszerűbb kiindulni. Határfolyón tevékenykedve úgyszólván különösen kényes téma egy szennyezés, szerencsére az elmúlt 10 évben egyszer sem történt olyan esemény, amely az Ipolyon katasztrofálisan végződött volna, de a vízgyűjtő kiterjedésére való tekintettel a lehetőséggel számolni kell, és korábban történt már szennyezés, amihez hasonlóra lehetőségeink szerint fel kell készülnünk. Általában, ha felmerült valami gyanú, vagy érkezett egy bejelentés, kivizsgáltuk, figyelőszolgálatot tartottunk fent, és ez elegendő volt, hogy bebizonyosodjon, nem történt olyan mértékű változás a vízminőségben, ami gondot okozott volna.

Azonban a közelmúltban egy komolyabb szennyezés lehetősége is nyitott volt, és ebben az esetben értesítettük a hatóságot. Ennek kap-

csán felmerültek bennem kérdések, amelyek megválaszolatlanok, és jó lenne, ha nem egy éles helyzetben kellene ezekre válaszokat találni...

Az első, hogy két vízügyi szervezetként esetleg megfontolandó lenne egy direkt bejelentésre alkalmas telefonszám, ami nem a 112 segélyhívó, hanem a két szervezet közötti, közvetlen, így akár szakmai és helyszíni ismereteket is első körben meg lehet beszélni.

A másik, hogy egy veszélyesebb anyag esetében az Egerből induló mobillabor kiérkezése sok órát vesz igénybe. Ráadásul specifikus mérésekre nem alkalmas az esz-közpark, és tudomásunk szerint akkreditációval nem rendelkeznek. Tehát, ha esetleg azonosítható a szennyező, kérdéses, hogy az eljárásban mennyire elfogadható az általuk mért eredmény. Nem tudom, mi lenne a megoldás, hiszen nekünk még ennyi sincs jelenleg a tarsolyunkban. Esetleg harmadik szervezet bevonása, vagy egy keretmegállapodás egy akkreditált laborral, sürgősségi kiszállásra? Persze ennek már költségei is vannak, nem is kevés, de ha ökológiai katasztrófa történik, az időtényező nagyon is felértékelődik.

A harmadik, a visszacsatolás hiánya. Bár ebben a fentebb említett esetben kaptunk visszajelzést, hogy az eljárás folyamatban van, és meghosszabbították a jogszabály szerinti lehetőséget kihasználva, de voltak más patakokon korábban szennyezések, ahol végig jelen voltunk a kárelhárítás korai szakaszában, de nincs tudomásunk a végső lezárásról, holott jó lenne látni, hogy az ügy megnyugtatóan zárult, és amennyire lehetséges, a jövőben kizárható a nem kívánt események megismétlődése.

Érdemes lenne megfontolni ezeket a lehetőségeket, akár tárgyalni róluk, és további felmerülő kérdésekről is. Amíg nincs baj, nincs baj, de jó lenne, hogy ha mégis történik valami, akkor ütőképesek lennénk, közösen fellépve. Ennek érdekében a lokálisan együttműködő szervezetek között erősíteni kellene a kapcsolatokat, sor kerülhetne akár közös gyakorlat megtartására, vagy akcióterv készítésére is, néhány kockázatosabb helyszínre.

Szerző: Taliga Péter Krisztián

A kép forrása: <https://katasztrofavedelem.hu/86/katasztrofavedelmi-mobil-labor-kml>

2022. évi Országos Közfoglalkoztatási Program

A 2021. évi OKP átlaglétszámának alakulása miatt, a 2022. évi programot 390 fővel tervezzük. A létszám megosztását – mely még a szakaszmérnökségekkel egyeztetés alatt van – a következőképpen tervezzük: I. Szakaszmérnökség: 63 fő, II. Szakaszmérnökség: 251 fő, III. Szakaszmérnökség: 60 fő, Műszaki Biztonsági Szolgálat: 10 fő és központ: 6 fő.

A program tervezéséhez szükséges dokumentumokat a Budapest

Főváros Kormányhivatalától, illetve az Országos Vízügyi Főigazgatóságtól a napokban megkaptuk. A közvetlen költségekre ismételt – ahogy a 2021. évi OKP-ban is – 18%-os támogatást vehetünk igénybe. Előreláthatóan a közvetlen költségek közül a legnagyobb kiadást a munkásszállítás, illetve a vas- és faanyag beszerzése fogja jelenteni. A munkásszállítás nagy része közbeszerzés útján bérlet gépjárművekkel (terepjárók és

mikrobuszok) történik. A szervezési költségek tekintetében a legnagyobb költséget a számítógép bérletek fogják jelenteni.

Az előző évekhez hasonlóan az induló OKP-ban is kiemelt szerepet kap a betonelemek és sorompók gyártása. A 2022. évi Országos Közfoglalkoztatási Program 2022. március 1-jén indul és 2023. február 28. napjával zárul.

Szerző: Kiss Adrienn Mária

Az országos közfoglalkoztatási programok keretében bérlet gépjárművek átvétele

Ahogy arról már az előző lapszámban is beszámoltunk, a 2021. évi és a 2022. évi Országos Közfoglalkoztatási Program keretében igazgatóságunknak ismét lehetősége nyílt 6 darab 5 személyes platós kisteherautó, azaz terepjáró (közbeszerzési eljárás 1. része), valamint 2 darab 9 személyes mikrobusz bérletére (közbeszerzési eljárás 2. része).

Az 1. rész vonatkozásában nyertes Pepco Prémium Kft. jóvoltából 1 db 2018. évi gyártású Isuzu ATFS típusú, valamint 5 db 2021. évi gyártású Toyota Hilux típusú terepjárók bérlete kezdődött meg 2021. október 14. napjától 2022. október 13. napjáig.

A 2. rész vonatkozásában nyertes MARGITTA-93. Kft. 2 db 2021. évi gyártású – gyakorlatilag „null km-es”, szalon állapotú - Ford Transit Custom típusú 9 személyes mikrobuszt biztosít igazgatóságunk részére.

Az átadás-átvételi eljárásra az igazgatóság Táblás utcai telephelyén került sor, 2021. október 14-én.

*Szerzők: Tarjányi Anita,
Sebők Nikolett*

Növénytelepítés Szigetszentmiklóson

A szigetszentmiklósi olajszenyyezés helyszínén, a Tebe sori kitoroklás környezetében október 15-én megkezdődött az Agrárminisztérium, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága és a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság munkatársaival a növények visszatelepítése. A munkákat a helyszínen személyesen koordinálta Dr. Nagy István agrárminiszter.

A szennyezés és a kárelhárítás következtében körülbelül 400 m²-nyi, részben tőzegpáfrányos terület semmisült meg, ami minimálisan 1200-1600 tő növény elpusztulását jelentette. A telepítés során tőzegpáfrányt, lápi csalánt és mocsári nősziromot ültettek.

Szerző: Jilling Alexa

kép forrása: <https://erdeiprogramok.hu/2021/10/15/szigetszentmiklosi-olajszenyezodes-vedett-novenyeket-telepitenek-vissza/>

Budapest Diákváros - Déli Városkapu Fejlesztési Program: Aktualitások

A Magdolna utca 38. szám alatti 301-es és 405-ös lakások konyhabútorára vonatkozó ellátási szerződés az igazgatóság és a Bv. Holding Kft. között 2021. október 1. napján hatályba lépett. A Garzon Bútor Kereskedelmi Kft., mint gyártó a konyhabútorok beszerelését a 48. héten elvégezte. November hónap első felében mindkét lakásba a függöny és a fürdőszobaszekrény felszerelésre került.

Az igazgatóság a 405. számú lakás utolsó vételár részét az eladó részére 2021. november 30. napján átutalta.

Folyamatban van továbbá a projekttel érintett terület jövőbeli hasznosításának megfelelő ingatlan-nyilvántartási állapot létrehozására irányuló telekalakítási eljárás. Emellett pedig megkezdődtek a korábbi szakaszmérnökségi központ igazgatóságunk vagyonkezeléséből történő visszaadására irányuló egyeztetések is a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. előtt.

2021. november 23-án sétahajóval történő bejárás került megtartásra a Ráckevei (Soroksári)-Duna-ágon, melynek keretében a Kvassay-zsilip és az RSD került be-

mutatásra az EU Bizottság képviselőinek. A bejárás részt vettek az Irányító Hatóság, a Budapest Fejlesztési Központ Nonprofit Zrt., az OVf, a KDV-VIZIG, a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt., a Fővárosi Önkormányzat és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság képviselői is. A rendezvény célja „A Ráckevei (Soroksári) Duna-ág és mellékágai kotrása, műtárgyépítés és rekonstrukció” című projekt részeként megvalósult zsilip fejlesztés projektelemehez és a „Kvassay-szivattyútelep megvalósítása és a Kvassay vízerőtelep energetikai és gépészeti rekonstrukciója és fejlesztése” című új projekthez köthető Kvassay-zsilip bemutatása, továbbá a tárgyi fejlesztési programhoz kapcsolódó zöld-kék infrastruktúra fejlesztéshez alapot nyújtó RSD megtekintése volt.

Az RSD-re szervezett hajózás keretében a „Ráckevei (Soroksári)-Duna revitalizáció – előkészítés (projekt előkészítés)” címen előkészítés alatt álló fejlesztés is bemutatásra került.

*Szerzők: Sipos Karolina,
dr. Sarkadi Zoltán, Sztojcs Zsolt*

Szilágyi Attila igazgató úr meghívását elfogadva, az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) Humánpolitikai Osztályának osztályvezetője, Ótott Annamária három munkatársa kíséretében tett látogatást igazgatóságunkon december 2-án. A meghívás célja az volt, hogy vendégeink közelebből megismerkedjenek az igazgatósággal és a humánpolitikai terüle-

ten dolgozó kollégáinkkal.

Igazgató úr átfogó prezentációjával kezdődött a program, melyet az Igazgatási és Jogi Osztály vezetőjének a humánpolitikai szakterületünket bemutató előadása követett. Ezután megtekintettük a Kvassay-zsilipet, a mérőcsatornát és az elhagyott szakaszmérnökségi telephelyet, majd a nap közösen eltöltött része az I. Szakaszmér-

nökség és a Műszaki Biztonsági Szolgálat átmeneti telephelyén, az ebéd elfogyasztása mellett, kötetlen beszélgetéssel zárult.

Bízunk benne, hogy az OVF munkatársai jól érezték magukat nálunk, és örömeinkre szolgál, hogy immár közös élményekkel gazdagodva folytathatjuk tovább a szakmai együttműködést.

Szerző: dr. Sarkadi Zoltán

KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG SZAKSZERVEZETE

A KDVVIZIG Szakszervezete november 25-én tartotta online szakszervezeti bizalmi ülését. A Bizalmi Testület tagjai egyhangúan döntöttek arról, hogy – a tavalyi évhez hasonlóan – a szakszervezeti tagok részére év végén is egyszeri összeg kerül kifizetésre.

Szakszervezetünk részt vett a bértárgyalások előkészítésében: javaslatokat fogalmaztunk meg, illetve véleményeztük a részünkre megküldött bértábla tervezetet. A jövő évi béremelés mértékéről még nincs pontos információ, valamint az ágazat végleges bértáblája sem ismert. Ennek ellenére az már biztos, hogy a minimálbér emelése miatt egyes kategóriák („A” és „B” kategória) alsó határai jelentősen emelkednek majd. Az ágazat ré-

szére a béremeléshez biztosított keretből kell a minimálbér emeléséből származó béremelést végrehajtani. Mivel nem ismertek a pontos összegek, kérdéses, hogy a többi kategória béremeléséhez („C” kategóriától felfelé) milyen „maradék” összeg társul.

A cafetéria kifizetéséről jelenleg (2021. december 2.) még nincs hír. A VIOSZ elnöke, Tarró Péter folyamatosan egyeztet és tárgyal a vízügyi ágazat béremelésével és a cafetériával kapcsolatos témákban az OVF felső vezetésével, illetve a Belügyminisztériummal.

A Belügyi Érdekegyeztető Tanács ülésén Tarró Péter hozzászólásában elmondta, hogy a vízügy területén dolgozó felsőfokú végzettségű szakemberek, sok évti-

zedes tapasztalattal a minimálbér környékén keresnek és a 2021. évre még nem kapták meg a teljes cafetéria keretüket, amely bruttó 200.000.- forint. Zsinka András válaszában ígéretet adott arra vonatkozóan, hogy a fennmaradó cafetéria összeg kifizetésre kerül a munkavállalók részére és a bérfejlesztés lehetőségét áttekintik.

A Szociális Bizottság havi rendszerességgel online értekezlet formájában ülésezik. A szociális jellegű kéréseket a megfelelő formanyomtatvány kitöltése után tudja a bizottság elbírálni, melynek kitöltésével kapcsolatban a bizottság elnöke, Takáts Írisz áll az érintettek rendelkezésére.

Szerző: Szondyné Garamvölgyi Melinda

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

Csapadék

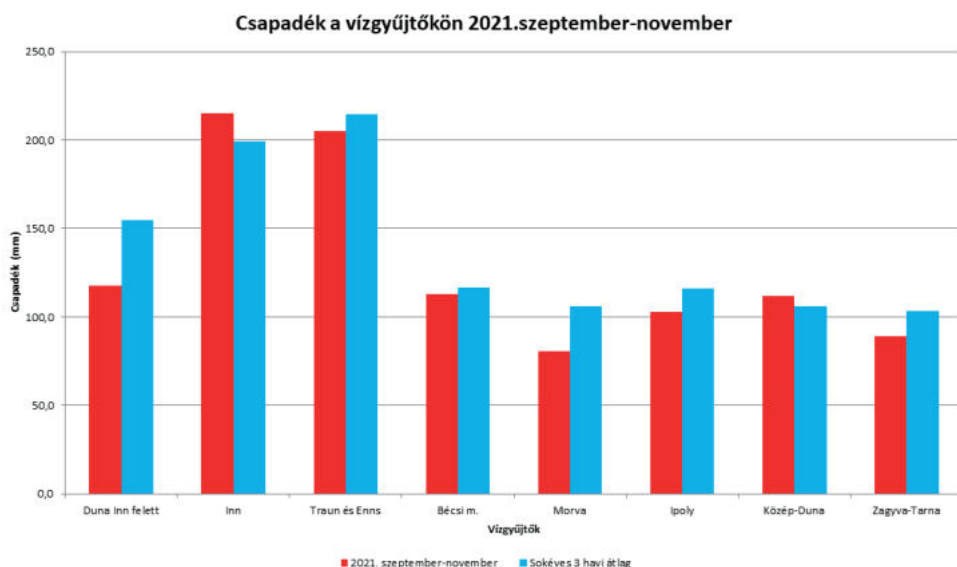
2021 ősze a sokéves átlaghoz képest szárazabb volt, a havi csapadékösszegek elmaradtak az elmúlt évek értékeitől. Szeptemberben az Inn vízgyűjtőn hullott le a legtöbb csapadék, azonban így is elmaradt a sokéves átlagtól 37,4%-kal. A legkevesebb csapadék ebben a hónapban a Morva vízgyűjtőn hullott, 59,7%-kal kevesebb volt a sokéves átlag értékhez képest.

Októberben a Traun és Enns, illetve az Inn területén hullott a legtöbb csapadék, azonban ezek a mennyiségek is elmaradtak – nagyjából 50%-kal – a sokéves átlaghoz képest. Legkevesebb csapadék az Ipoly vízgyűjtő területén hullott, a sokéves átlaghoz képest 74%-kal volt kevesebb ezen a te-

rületen.

Novemberben a sokévi átlaghoz képest csapadékosabb volt az időjárás, a legtöbb csapadék az Inn,

illetve a Traun és Enns vízgyűjtő területén hullott, közel 50%-kal több volt a csapadék a sokévi átlaghoz képest.

Léghőmérséklet

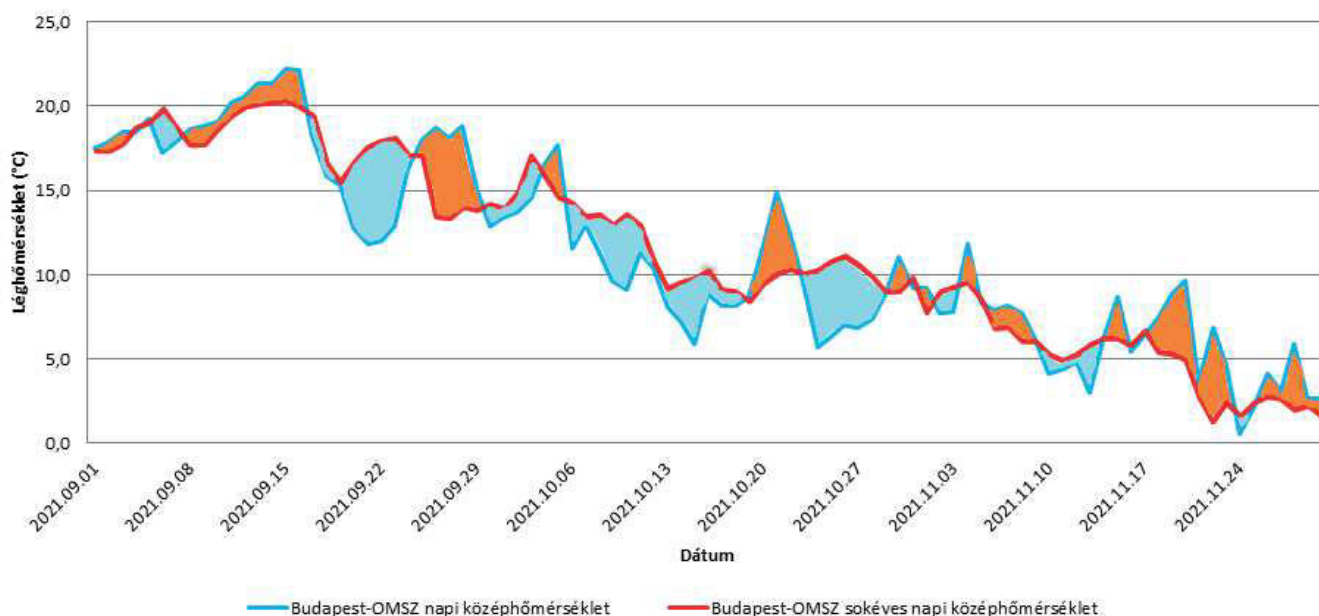
Szeptemberben a sokéves átlag értékkel megegyezett, míg októberben 1,2 °C-kal volt alacsonyabb a havi középhőmérséklet Budapesten. November az átlaghoz képest

melegebb volt, ekkor a havi középhőmérséklet Budapesten 1,2 °C-kal volt magasabb, mint a sokéves átlagérték.

A következő ábrán a Budapest-

Pestszentlőrinc OMSZ állomáson 2021. szeptember-november közötti időszakban mért napi középhőmérsékletet, és a sokéves napi középhőmérsékletet ábrázoltuk.

Napi középhőmérséklet alakulása Budapesten 2021.szeptember-november

Folyóink vízjárása

Duna

Augusztus utolsó napjaiban a Duna felső vízgyűjtőjére lehullott 30 mm csapadék hatására levonuló árhullám Budapestnél szeptember 3-án tetőzött 458 cm-rel. Ezt követően a szeptemberi csapadékszegény időjárás miatt a hónap folyamán alapvetően apadó volt a vízjárás tendenciája, amit csak néhány alkalommal szakított meg néhány dm-es vízszintemelkedés. Szeptember végétől tartósan a kritikus 200 cm-es vízállás alá süllyedt

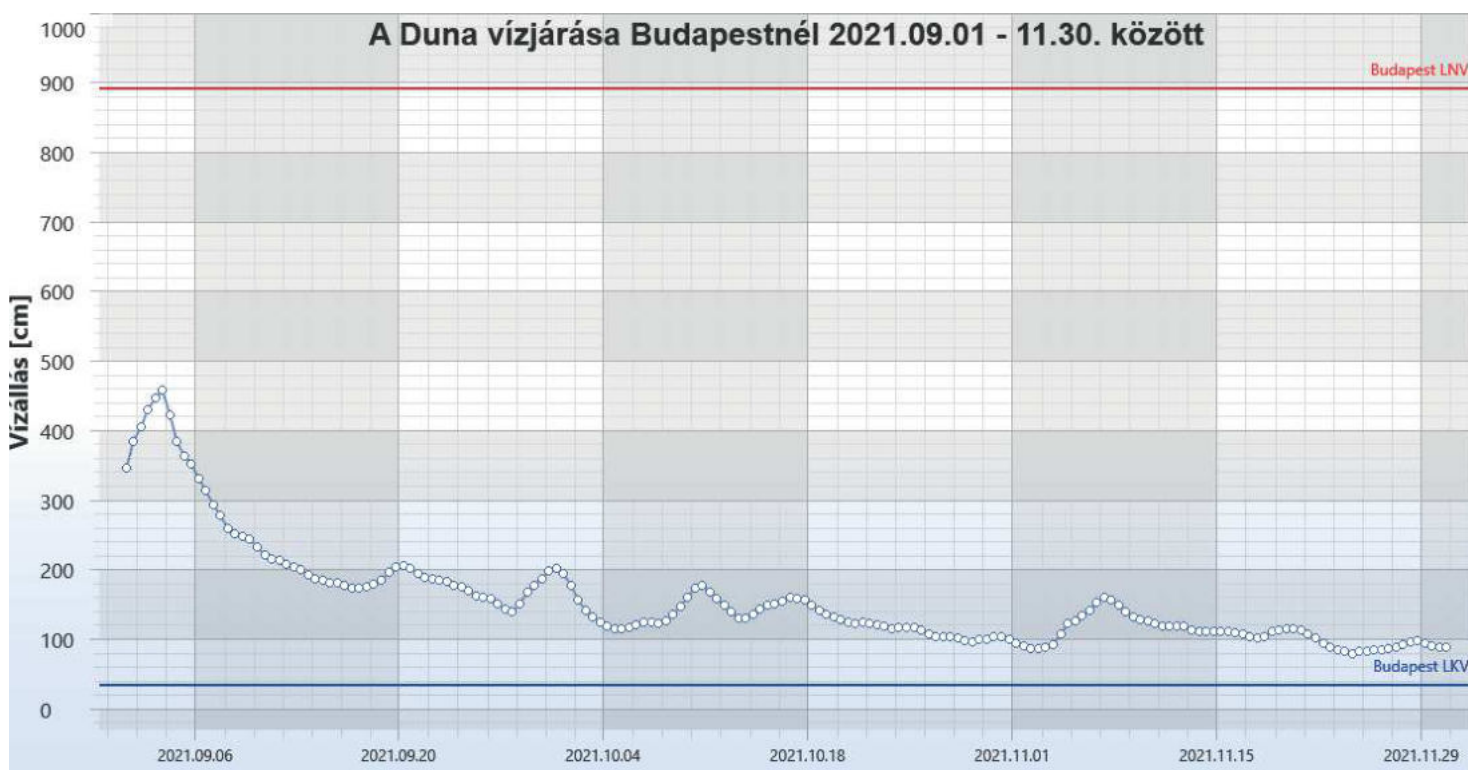
a Duna vízszintje Budapestnél. A szeptember havi közép-vízállások és közép-vízhozamok ekkor még a sokéves havi középértékek közelében voltak.

Októberben és novemberben tovább folytatódott a csapadékszegény, száraz időjárás a Duna vízgyűjtőjén is. Ennek következtében a Duna vízjárása is jellemzően apadó volt, Budapestnél a hónap elejei 200 cm-ről október végére 100 cm-ig csökkent a folyó vízszintje, de emellett október első felében két alkalommal volt né-

hány dm-es vízszintemelkedés is. A havi közép-vízállások már 60-70 cm-rel alacsonyabbak voltak a sokévi havi átlagnál.

November első hetében még volt egy kisebb vízszintemelkedés a folyón, de a hónap végére ismét 100 cm körülire apadt a Duna vízszintje.

Az októberi és novemberi közép-vízhozamok 25%-kal elmaradtak a sokéves havi közép-vízhozamoktól.

Ráckevei (Soroksári)-Duna

A Ráckevei (Soroksári)-Duna-ág (RSD) Kvassay-zsilipen keresztül történő gravitációs vízpótlásának lehetősége 2021. szeptember 25-én megszűnt, így aznap 6:00-kor az RSD szivattyús vízpótlása III. fokú vízminőség-védelmi készültség keretében elkezdődött, és november hó végéig folyamatosan fennállt.

Ipoly

Szeptemberben kismértékben apadó volt az Ipoly vízjárása, csak a hónap utolsó napjaiban hullott le 15 mm körüli csapadék, ami néhány dm-es vízszintemelkedést okozott a folyó felső szakaszán. A havi közép-vízállások a sokéves középérték alatt maradtak. A szeptemberi közép-vízhozamok 30-40%-kal elmaradtak a sokéves havi közép-vízhozamoktól.

Októberben és novemberben az Ipoly vízjárása közel stagnáló volt, minimális vízszintingadozás mellett.

A folyó mederteltsége igen alacsony volt: 5-15% között változott. Az Ipoly októberi és novemberi

közép-vízhozama már csak 50-70%-a volt a sokéves havi közép-vízhozamoknak.

Zagyva

Szeptemberben közel stagnáló, alig változó volt a Zagyva vízjárása, alacsony mederteltség mellett. A havi közép-vízállások 6-25 cm-rel a sokéves havi átlag alatt voltak. A szeptemberi havi közép-vízhozamok 30-80%-kal elmaradtak a sokéves havi közép-vízhozamoktól.

A Zagyva októberi és novemberi vízjárását kisebb vízszintingadozások jellemezték a hónap folyamán, alacsony 5-15%-os mederteltség mellett.

A Zagyva októberi és novemberi közép-vízhozama 25-

35%-a volt a sokéves havi közép-vízhozamnak.

Zagyvai tározók

A tárgyidőszakban nem történt olyan csapadékesemény a Mátavarebéli-tározó vízgyűjtőjén, amelynek következtében vízviszátartásra lett volna szükség a tározóban.

A Maconkai-tározó az őszi hónapok során a normál üzemrendjének megfelelően üzemelt. Szeptember első felében szivattyús vízpótlás történt a Mizserfai-tározóból a Zagyva-patak Maconkai-tározó felletti szakaszán, így a fő tározótérben 22 cm-es vízszintemelkedést (~80 000 m³) regisztráltunk. A vízpótlásra az ökológiai vízmennyiségek és a tározó járulékos horgá-

szati hasznosításának biztosítása miatt volt szükség.

Októberben a tározó vízszintje lassú apadó tendenciát mutatott, a hónap végére megközelítette a rendkívüli kisvízi állapothoz tartozó

vízállást (380 cm), és novemberben is maradt ez az alacsony, 380-385 cm közötti tartomány.

*Szerzők: Némethné Kozák Edit,
Szanyi-Major Ágnes*

HATÁRAINKON TÚL

Magyar - Szlovák Határvízi Bizottság Ipoly Albizottság 182. tárgyalása

A Magyar-Szlovák Határvízi Bizottság Ipoly Albizottságának 182. tárgyalására 2021. október 18-20. között, Besztercebányán került sor. Az albizottság magyar tagozatát Szilágyi Attila, megbízott tagozatvezető és Papanek László alkották.

A végig jó hangulatú és konstruktív tárgyaláson a felek az Ipoly folyó határszakaszának és vízgyűjtőjének számos, az érdeklődésre számot tartó témáját megvitaták. A tárgyaláson szóba került az Ipoly vízgyűjtőjének árvízvédelme, az újonnan épülő hidak kérdése, az EU projektekben történő közös részvétel, az ezévi, valamint a jövő évi fenntartási munkák, a kiadott engedélyek és még sok minden más.

Szerző: Papanek László

A határvízi árvízvédelmi létesítmények és fenntartási munkálatok szemléje

A Magyar - Szlovák Határvízi Bizottság Ipoly Albizottságának 182. tárgyalás jegyzőkönyvével összhangban 2021. november 16-án tartottuk meg – a vírushelyzetre való tekintettel online – a szlovák vízgazdálkodási szervezettel közös egyeztetést, az Ipoly folyó határszakaszán elvégzett és tervben lévő fenntartási munkálatokról. A megbeszélésen igazgatóságunk képviselői beszámoltak a két hallépcsőnél (Ipolytölgyes, Tésa) elvégzett fenntartási munkálatokról, valamint a lefolyási viszonyok javítása érdekében elvégzett növényzetkezelési, valamint a védműveken elvégzett munkákról. A szlovák vízgazdálkodási szervezet képviselői az igazgatóságunk által is jóváhagyott fenntartási munkálatok (kotrás, meder- és partvéde-

lem) előrehaladásáról, az Ipolyság környékén megbontott torlaszról, valamint a Nógrád megyei határszakaszon lévő, szlovák tulajdonban és üzemeltetésben lévő duzzasztóműveken (Ipolybalog, Ipolynagyfalu) tervezett gépészeti

felújítások ütemezéséről adtak tájékoztatást.

A következő szemle várható időpontja 2022 márciusa, mely remélhetőleg már ténylegesen és személyesen az Ipoly mentén lesz.

Szerző: Pékné Terlaky Fanni

Ipolytölgyesi hallépcső beeresztő zsílipe előtt összegyűlt uszádek eltávolítása

EGY KIS TÖRTÉNELEM

A „mi víztornyunk” - a Népszínház utcai víztorony

Van egy torony, amely az igazgatóság épületének közvetlen közelében van, minden nap láthatjuk – akár az épületből is, amíg várunk a liftre – de vajon hányan tudjuk, hogy ez a torony egy víztorony? És hogy mi a története?

A Blaha Lujza téren 1875. október 15-én megnyílt az egykori Népszínház, mely 1908 és 1964 között hazánk Nemzeti Színháza volt. A Népszínház épülete saját víztoronnyal rendelkezett, melyet 1895-ben építettek. A neoreneszánsz épületet, az építészetet Párizsban kitanuló Kauser József tervezte, aki olyan víztornyot szeretett volna ide építeni, ami nem rontja a városképet, ezért is választott mintául egy toscanai városházát. A klinkertéglás víztorony a Csokonai utca 3. szám alatt található, egy 3 emeletes épület közepén, mely a toronnyal egyidőben épült és a színház kiszolgáló épülete volt.

Homlokzat a Rákóczi útról (előtérben a KDVVIZIG épülete)

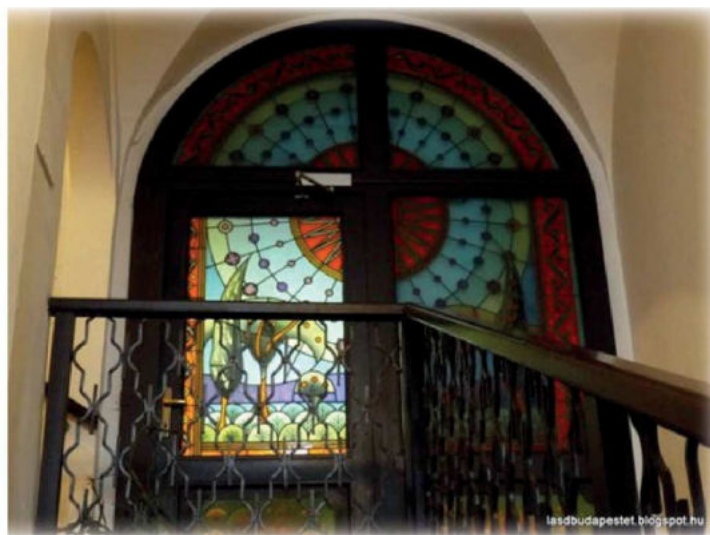
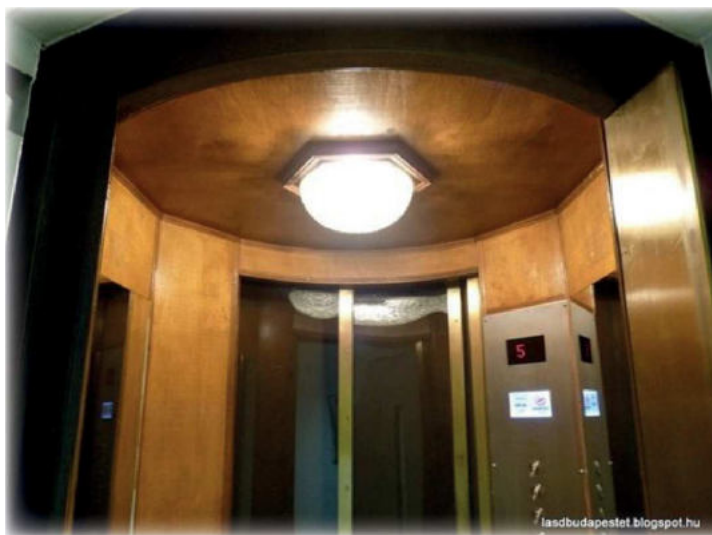
A 47 méter magas torony legfelső részébe egy 150 000 liter vizet tartalmazó víztartály lett elhelyezve. A tartályban tárolt vizet a díszletek, valamint a vasfüggöny és

a háttérfüggönyök mozgatásához használt hidraulikus gépek működtetésére használták fel. Ezen kívül jutott a vízből a színház tűzoltó rendszerébe is. A színházban öt tűzcsap volt, melyeket ha mind megnyitottak, akkor percenként 4000 liter vizet volt képes kiontani karvastagságú sugárban, nyolc atmoszféra nyomással. A tornyot körülvevő épület pincéjében volt a kazánház, innen indult ki a színház gőzfűtésének csővezetéke is. Ebben az épületben voltak a színház díszletfestőinek és jelmeztervezőinek műhelyei, valamint itt kaptak helyet különböző próbatermek, az utcára néző részen pedig hivatali helyiségek és a személyzet lakásai voltak. Később ebben az épületben működött a színház könyvtára is.

Az épületet és a víztornyot a Hotel Nemzeti és a Nagykörút alatt egy alagút kötötte össze a színházzal. Az alagútban a második világháború éveiben, illetve az 1956-os

Víztorony a KDVVIZIG épületéből

Enteriőr

A képek forrása: <https://www.szeretlekmagyarorszag.hu/budapest/hol-van-viztorony-a-blahan/>

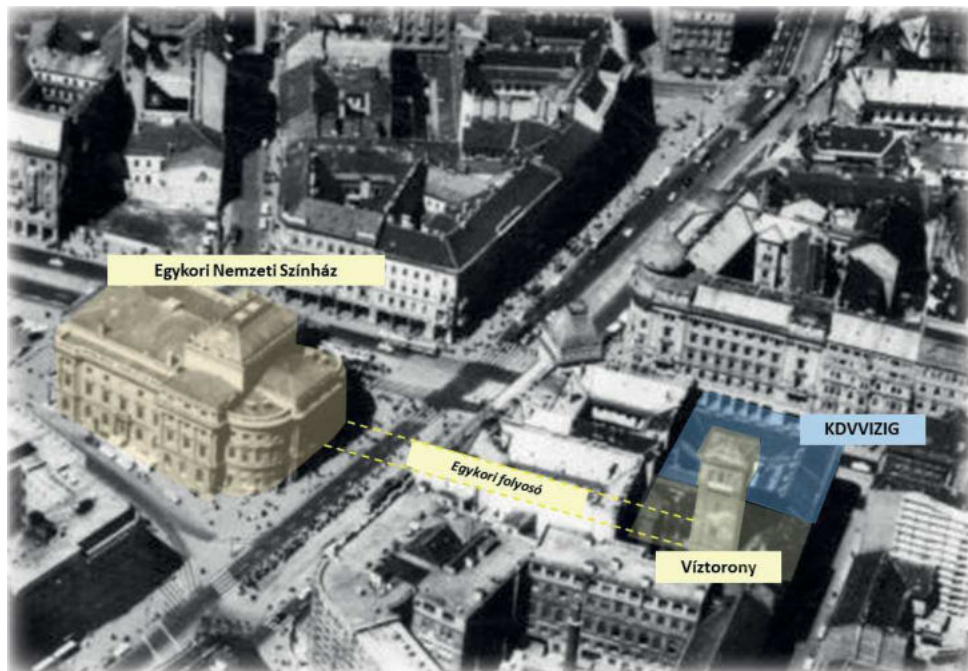
forradalom napjaiban is bújttak emberek. Az alagút egészét a színház lebontásakor bizonyos vélemények szerint nem szüntették meg teljesen, egy része még ma is létezhet.

Magát a színházat 1965-ben bontották le, de még húsz éven át működtek a Csokonai utcai épületben az asztalos-, varró- és szobrászműhelyek a Színházak Központi Műtermei Vállalat tulajdonában. 1986-ban vásárolta meg az épületet a Hungarotex Textilkülkereske-

delmi Vállalat, Mihaleczky Gábort és Pintér Ágneszt bízták meg a régi víztorony átalakításával. A toronyban lévő, körbejárható víztartályt eltávolították, az azt tartó henger alakú, körlepcsővel körbevett térbe lift került, mely 38 méter magasságba visz fel. A tartály helyén egy reprezentatív tárgyalótermet építettek (ekkor cserélték ki a torony vakablakait valódi ablakokra), melyből pazar kilátás nyílik a városra. A toronnyal együtt az épület utcai és udvari homlokzatát is

felújították, és a hiányokat is pótolták, ólomüveges ablakokban gyönyörködhetünk ma is. Az épületben jelenleg különböző irodák találhatók, de alkalmanként megnyitják a nagyközönség számára is. Aki a toronyból nyíló kilátásra és néhány további információra is kíváncsi, az alábbi linken megnézheti: <https://youtu.be/S5zRYtV5ocQ>

Szerző: Laukó Ágnes

Az egykori Nemzeti Színház és a víztorony kapcsolata

Az eredeti kép forrása: https://hu.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:L%C3%A9gifot%C3%B3_a_Bla%C3%A9_Lujza_t%C3%A9r%C3%A9r%C3%B6rny%C3%A9k%C3%A9r%C5%91l_1962_Fortepan_84203.jpg

Szerkesztette: Laukó Ágnes

Források:

1. <https://www.szeretlekmagyarorszag.hu/budapest/hol-van-viztorony-a-blahan/>
2. <https://viztorony.hu/h/budapest/32.html>
3. <https://24.hu/kultura/2017/10/22/ismeretlen-budapest-a-bla-ha-lujza-ter-fole-emelkedo-rejte-lyes-torony-tortenete/>
4. <https://epiteszforum.hu/tornyok-titkai>
5. <https://enbudapestem.hu/2021/06/komp-viztorony-es-jarvanyel-lenes-epuletek-a-blahan/>
6. https://pestbuda.hu/cikk/20210328_szepseg_es_funkcionalitas_harmoniaja_budapest_legszebb_viztornyai
7. <https://jozsefvaros.hu/hir/76654/viztorony-a-bla-ha-mogott>

SZEMÉLYÜGYI HÍREK

Közalkalmazotti jogviszonyt létesített

VIRÁG KATINKA: felszíni vízkészlet-gazdálkodási referens (VGO)

TÓTH EDINA: közfoglalkoztatási ügyintéző (KCS)

BERCZA ÁKOS: matróz (I. Szm.)

OTT GÁBOR: matróz (I. Szm.)

MAGYAR JÓZSEF: matróz (I. Szm.)

TÖRÖK CSILLA: mederőr (I. Szm.)

Közalkalmazotti jogviszonya megszűnt

KOMORÓCZY ZSUZSA: folyó- és tógazdálkodási referens (ÁFO)

KÉRI ÁKOS FERENC: matróz (I. Szm.)

PETRI ÁRPÁDNÉ: közfoglalkoztatási ügyintéző (KCS)

TUMPEK JÁNOS: vízrendezési referens (VTO)

BENEDEK RÓBERT ELEK: gátőr (I. Szm.)

TÓTH NORBERT: matróz (I. Szm.)

LÁBDY ÁKOS: területi műszaki referens (MBSZ)

FARKAS MIKLÓS: hivatali kisegítő (IGO)

Gólyahírek

Az elmúlt időszakban „bébi-bumm” volt igazgatóságunknál.

Megszületett **Hanzel-Kojnok Katalin** kollégánk kisfia, Hanzel Benedek, aki 2021. október 6-án 13 óra 14 perckor látta meg a napvilágot. Benedek a 36. hétre született, 49 cm-rel és 2340 grammal. Kicsit korábban érkezett, de szerencsére minden rendben volt és mindenki jól van.

Megszületett **Takács Attila** kollégánk első gyermeke, Takács Luca, aki 2021. november 5-én, 50 cm-esen, 4200 grammal jött világra.

Mészáros Péter kollégánknak megszületett második gyermeke, Mészáros Panna, aki 2021. november 10-én 13 óra 40 perckor 3500 grammal és 50 cm-rel jött a világra.

Pósch Dániel kollégánknak megszületett első gyermeke, Pósch Olivér, aki 2021. november 24-én, szerdán, 13 óra 48 perckor, 3320 grammal, 55 cm hosszal látta meg a napvilágot.

Gratulálunk a szülőknek és jó egészséget kívánunk a minden család valamennyi tagjának!

Szerző: Dr. Vas Katalin

Gyász hír

Mics János (1936-2021.) munkássága teljes egészében a KDVVIZIG kötelékében telt el.

1965. évben igazgatóságunk hajózási részlegéhez került matrózként. 1967-ben hajógépész képesítést szerzett és a folyami kitűzést végző hajókon látott el hajógépész feladatokat. Megszerezte a gépmesteri képesítést, majd hajóvezetői vizsgát szerzett a Duna teljes magyarországi szakaszára. A KITŰZŐ VIII. hajó hajóvezetőjeként dolgozott, mintegy két évtizeden keresztül.

Lelkiismeretes, megbízható munkájával, több kitüntetés mellett kiérdemelte a kitűzőmester címet is. 1996-ban vonult nyugalomágyba.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Szerző: Dr. Vas Katalin

Tanulunk

2021. szeptember végére lezárultak a jelenléti képzések. Ezután már csak néhány kollégának kellett elvégeznie a választott e-learning tanfolyamát, hogy teljesítse idei továbbképzési kötelezettségét.

A Belügyminisztérium által elrendelt „IT biztonság felhasználók részére” című moodle e-learning kötelező továbbképzést az előírt továbbképzési kötelezettségen kívül november 30-ig kellett minden olyan kollégának teljesítenie, aki igazgatósági e-mail címmel rendelkezik, függetlenül attól, hogy továbbképzésre kötelezett-e vagy sem.

Szerző: Kalina Ilona

Pro Aqua díjban részesült Szakács Zsuzsánna

2021. szeptember 28-án, a Magyar Hidrológiai Társaság évi rendes közgyűlésén **Szakács Zsuzsánna**, a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Vízirajzi és Adattári Osztályának osztályvezetője Pro Aqua díj elismerésben részesült.

Az elismeréshez ezúton gratulálunk a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság valamennyi dolgozója nevében!

Miniszteri elismerés dr. Somorjai Zoltánnak

50. születésnapja alkalmából, munkája elismeréséül Miniszteri Emléktárgy (festmény) elismerésben részesült **dr. Somorjai Zoltán**, a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Igazgatási és Jogi Osztályának jogi referense.

Az elismeréshez ezúton gratulálunk igazgatóságunk valamennyi dolgozója nevében!

Elismerés nemzeti ünnepünk, október 23-a alkalmából

Nemzeti ünnepünk, október 23-a alkalmából, a több mint 33 éves, kiemelkedő és példamutató vízügyi munkája elismeréseként Balogh Sándor mederőr óra tárgyjutalomban részesült.

Kiemelkedő és példaértékű szakmai munkája elismeréséül Főigazgatói Oklevél elismerésben részesült Sztojcs Zolt, az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály szakágazati vezetője.

Az elismeréseket 2021. október 22-én adta át Láng István úr, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója a Belügyminisztérium Márvány termében.

Az elismerésekhez gratulálunk!

Címzetes egyetemi docens cím adományozása Szilágyi Attila részére

Dr. Koltay András, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektora – Dr. Bíró Tibor a Víz tudományi Kar dékánjának javaslatára – Szilágyi Attila, a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság igazgatója részére címzetes egyetemi docens címet adományozott.

A hivatalos ünnepségre 2021. november 11-én került sor az egyetem Ludovika Főépület Széchenyi dísztermében. A díjátadón elhangzottak szerint az adományozott címmel kiváló oktatói és szakmai munkássága iránti nagy-

rabecsülését fejezi ki az egyetem. A vízügyi szolgálatban eltöltött évtizedek alatt meghatározó érdemeket szerzett a vízrajz, a vízgazdálkodás, a vízkárelhárítás és a szakigazgatás területén. Támogató munkája, oktatói tevékenysége és személyes példamutatása méltóvá teszi őt a címzetes egyetemi docens viselésére.

Az elismeréshez gratulálunk a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság valamennyi dolgozója nevében.

Szerző: dr. Vas Katalin

„SZÍNES” KÖZÉP-DUNA

Idén is részt vettünk a Hidak és Hídépítők Napján

A tavalyi évben a pandémia helyzet miatt elmaradt a Hídépítők Egyesületének hagyományos rendezvénye, és idén is csak szűkebb körben rendezték meg a Hidak és Hídépítők Napját. A szeptember 30-án megrendezett eseménynek az A-Híd Zrt. székházának udvara adott otthont.

A rendezvényt Sal László, az A-Híd Zrt. vezérigazgatója nyitotta meg köszöntőjével, majd Dombóvári Éva, a Hídépítők Egyesületének titkára foglalta össze az elmúlt évek munkáját, hiszen most ünnepelte az egyesület 10+1 éves fennállását. Beszédében kiemelte az egyesület egyik fő tevékenységét, a Hidak és Hídépítők Napjának megvalósítását és mára hagyománnyá váló szervezését, ami a hídépítők ünnepnapja lett. Titkár asszony beszédében arra is kitért, hogy az egyesület egyik első feladata volt, hogy a hídépítőknek védőszentet válasszanak. Nepomuki Szent János mellett döntöttek, aki a folyók, a hidak, a hajósok, a vízimolnárok, a halászok és most már a hídépítők védőszentje. Nyul Zoltán, a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. beruházási vezérigazgató-helyettese az elmúlt években megvalósult, a jelenleg építés alatt álló, illetve a jövőbeli tervezett beruházásokról beszélt.

A beszédek a Rippel fivérek bemutatója követte, elképesztő mutatókat mutattak be a testvé-

rek és a légtornászok egyaránt. A produkciót táncosok műsora színesítette.

Ezután következett a nap legizgalmasabb programja, a hídépítő verseny. Igazgatóságunk az utolsó, 2019-ben megrendezett eseményen is indult egy csapattal, így már „rutinosan” álltunk neki a feladatnak. Idén egy 6,0 méter szélességű szabad nyílás áthidalását kellett megoldani. A hídfők magasságát 150 mm-ben határozták meg, erre kellett a szerkezetet ráhelyezni, ami teher alatt sem érhetett le a terepre. A felhasználható anyagokat eléggé minimalista szemlélettel határozták meg: 30 db 2 méter hosszúságú, 10 cm szélességű deszka, 20 db 3 méter hosszúságú bramac tetőléc és 100 db 65-ös huzalszeg. Külön ki-

kötés volt még, hogy „csak emberi erővel működő” kéziszerszámot lehetett használni.

Csapatunk precíz munkával egy rácsos hidat épített, melyen gond nélkül áthaladtak az építők. Végül a lelkesedés és a kitartás összességében a 4. helyre volt elég. A szerkezetet azonban a szakértő zsűri sem tudta figyelmen kívül hagyni, ezért a vízügy csapata különdíjban is részesült.

Köszönjük a meghívást, jövőre a dobogóra is felkerülünk!

További információ: <https://magyarepitok.hu/iparagi-hidak/2021/10/10-1-es-a-hidepitok-egyesulete-ket-ev-utan-ujra-megrendeztek-a-hidak-es-hidepitok-napjat>

Szerző: Jilling Alexa

Az idei évben is meghatározó volt igazgatóságunk, de az ország és a világ életében is a járványügyi helyzet. Sajnos már a tavalyi évben sem lehetett megrendezni a gyermekek Télapó ünnepségét, és ez idén is elmaradt.

A KDV-Mikulás azonban nem volt tétlen. Jelenleg 70 olyan KDV-VIZIG-es kisgyermek van, aki még nem érte el az iskolást kort, így nekik a KDV-Télapó egy-egy csomaggal kedveskedett. A csomagban számtalan gyümölcs mellett helyet kapott egy csokimikulás és egy saját képpel ellátott puzzle is. Természetesen nem maradhatott el a Télapó üdvözlőkártyája sem.

Igazgatóságunkon a nagyobb „gyerekek” is nagyon várják minden évben a Mikulást. A Vízvédelmi és Vízgyűjtő-gazdálkodási Osztály

Felszín Alatti Csoport munkatársai házi készítésű és bolti kekszszel (nem ismert a Mikulás ízlése), valamint a Télapónak szóló levélkével és természetesen a kipucolt bakancsokkal készülve várták a december 6-át.

A Télapónak valószínűleg tetszetek a kikészített finomságok, és a bakancsokat is megfelelően tisztának ítélte, mert a védelmi bakancsok megteltek.

Szerző: Jilling Alexa

Ünnepi irodadíszítő verseny

Az idei évben a Vízvédelmi és Vízgyűjtő-gazdálkodási Osztály két munkatársának (Módos-Blaskó Noémi és Vesztergom Anna Eszter) kezdeményezésére, Szilágyi Attila igazgató úr jóváhagyásával, ünnepi szobadíszítő verseny kerül megrendezésre a központi épületben. A cél, az ünnepi légkör és hangulat megteremtése, hogy az év végi hajrában egy kis friss lendületet adjunk.

A versengésre olyan csoportok, szobák jelentkezését várják, akiknek munkaidőn kívül van még kedvük ünnepi hangulatba öltöztetni az irodájukat 2021. december 1-17. között. A játék önköltségre zajlik, és kell, hogy legyen kézzel, a csoporttagok által készített dekoráció. Amennyiben bárki kedvet érez, és még szívesen csatlakozna, jelentkezzen a kiírásban megfelelő módon.

Szerző: Vesztergom Anna

Kedves Kollégák!

Csapatépítő jelleggel egy kis versengésre invitálunk benneteket az adventi időszakban Karácsony alkalmából.

A cél, az ünnepi légkör és hangulat megteremtése, hogy az év végi hajrában egy kis friss lendületet adjunk, és ne kiégve essünk be a karácsonyfa alá. ☺

Feladat:

Csoportok/szobák jelentkezését várjuk, akiknek van kedve feldíszíteni az irodájukat 2021. december 1- és december 17. között ünnepi hangulatban. Szabadon alkalmazható bármilyen dekoráció, a lentebbi feltételekkel.

Szabályzat:

- A játék önköltségre zajlik, és kell, hogy legyen kézzel, a csoporttagok által készített dekoráció benne.
- Csoport/szoba nevezhet, szobaszám, névsor leadásával.
- Kizárólag biztonságos eszközök és díszítő elemek használhatók, amelyeket a nap végén áramtalanítani kell.
- A dekoráció elszállításáról/lebontásáról 2022. január 6-ig gondoskodni kell. (pl.: karácsonyfa)
- A zsűri az értékeléskor szabadon megvesztegethető süteménnyel, édességgel. ☺
- Egyértelmű ötletlopás kizárást von maga után!
- A dekorálás nem mehet a napi munkavégzés rovására. ☺

Versenyvezetés és díjazás:

Független bírák által december 17-én, akik I. II. és III. helyezettet hirdetnek. (A bírák kilétét az utolsó hétig titokban tartjuk etikai okokból.)

A verseny során közönségdíjat is hirdetünk, melyhez december 6. után szavazóláda kerül kihelyezésre.

Díjazás későbbiekben kerül meghatározásra (pezsgő, kupa, stb.)

Jelentkezéseket e-mailben a blasko.noemi@kdvvizig.hu és a vesztergom.anna.eszter@kdvvizig.hu címekre kérjük megküldeni, szobaszám/csoport megjelöléssel 2021. november 30-ig.

Túra a Mátra kevésbé ismert tájain

A Mátra népszerű a kirándulók körében, de a „kötelező” célpontjaitól távolabb, mint például a Kékes, Galyatető vagy Mátraháza, már kevesebb túrázó jár. A mostani túraajánlat helyszíneit ne is keressük a Mátra turistatérképen, mert arról már lemaradt, de egy magunkkal vitt GPS segít az eltévedés elkerülésében.

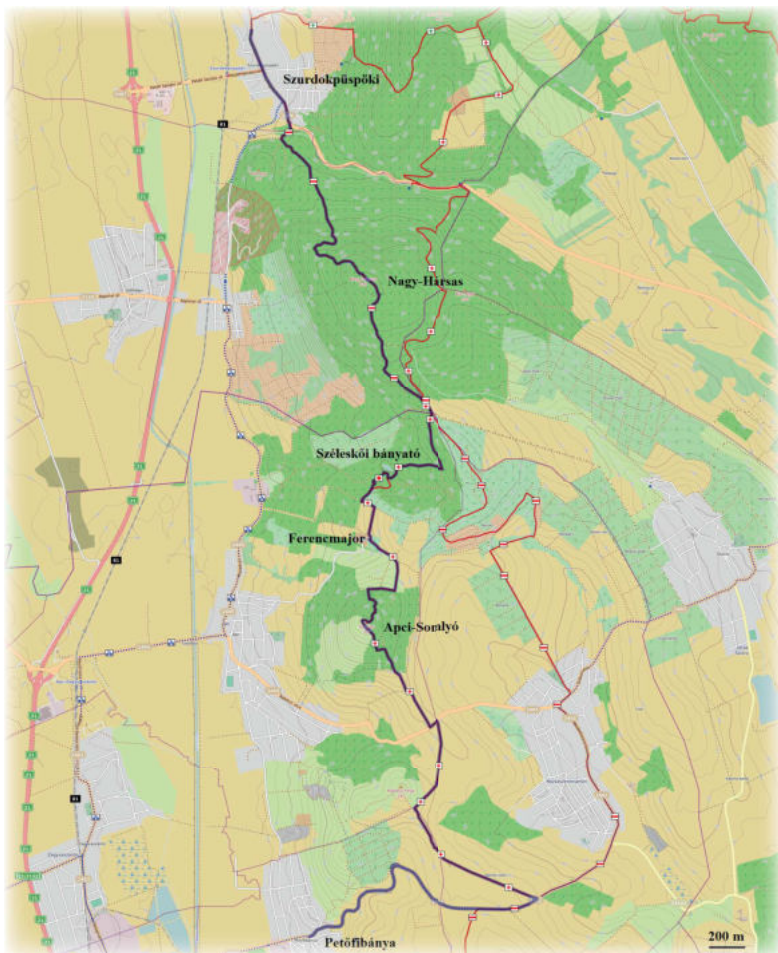
A napot a Nógrád megyei Szurdokpüspökiben kezdjük. Budapestről, a Stadion buszpályaudvarról több közvetlen járáttal lehet ide eljutni, mégpedig legjobb a Szurdokpüspöki, Szabadság tér megállóig utazni. Nem messze innen bolt is van. A busz menetirányával elmentésen kell elindulnunk, ahol a főutat egyenesen (Gyöngyös felé) követve hamarosan elhagyjuk a falut a piros sáv jelzésen. A település széle után jobbra letérünk az aszfaltról, majd egy kis patakot keresztezve elkezdünk meredeken emelkedni a Nagy-Hársas

hegy oldalában. Ez az 509 m magas hegy a névadója a Mátra nagyobb részét felépítő egyik helyi andezitváltozatnak, a Nagyhársasi Andezit Formációnak, ami lávaközetek (piroxénandezit) és vulkáni törmelékes kőzetek váltakozásából áll. A tetőn álló geodéziai mérőtoronyhoz érve már 3,8 km-t tettünk meg, és a hegy aljától több mint 300 m szintet küzdöttünk le. Innen valamivel lankásabb úton, tölgyesben teszünk meg a piros jelzésen kb. 1,7 km-t, majd jobbra fordulunk a piros kereszt jelzésre, ahol egyúttal Nógrád megyéből Heves megyébe lépünk át. Az egész útvonalra érvényes, hogy figyeljünk, a tájékozódás nem mindig a legértelműbb. A piros kereszt leágazásától 400 m múlva élesen jobbra kell fordulni, majd még 500 m után megérkezünk a Széleskői-bányató bányaudvarának a felső szélére. Itt legyünk nagyon óvatosak, majd a bányaudvart balról

kerülve juthatunk le annak bejáratához. Ez a kőbányászat következtében kialakult szép tó ideális hely egy kis pihenőhöz. Hasonló a Medves-fennsíkon lévő Közép-bánya-tóhoz, azzal a különbséggel, hogy ott bazalt, itt pedig andezit a felépítő kőzet.

Ha kipihentük magunkat, akkor a Ferencmajor érintésével továbbra is a piros keresztet kell követni. A major mellett elhaladva újabb kaptató kezdődik, amelyen igazán megéri felmenni, mert nemsokára az Apci-Somlyó füves, bokros tetején találjuk magunkat. Az itt álló kereszt mellől gyönyörű kilátásban lehet részünk, a hegy itt olyan meredeken emelkedik ki a Zagyva völgyéből, hogy alattunk Apc egy kis terepasztalként látható. Itt összesen 9,6 km-nél járunk.

Az út most következő része valamivel kevésbé látványos, többnyire mező szegélyezi az utat. 11 km-nél keresztezzük az Apc-Rózsaszentmárton országutat, majd azon balra 100 m megtétele után jobbra ismét letérünk róla. Még mindig a piros keresztet követve 14 km-nél megérkezünk a petőfibányai országútra. Itt a piros kereszt véget ér, mi élesen jobbra fordulva az országútra térünk, amit most már Petőfibányáig követünk. Az itt az 1945-től az 1960-as évekig bányászott lignit termelésére alapozva hozták létre a Lőrinci Hőerőművet (ez ma már gázturbinás erőmű). A településnek sajátos hangulatot adnak az 1950-es években épült tömbházak. A Tárna utcában érdemes megnézni Magyarország harmadik leghosszabb alagútját. Petőfibányáról buszok járnak Hatvanba. A kirándulás során 17,5 km-t tettünk meg, és 560 m szintet küzdöttünk le.

Szerző: Pósch Dániel

Mielőtt a tanösvényt vennénk célba, okvetlenül nézzük meg az egyik legszebb épen maradt román kori templomunkat (érdekességképpen: itt forgatták a Katedrális – Ken Follett regényéből készült film – egyes jeleneteit. Az író személyesen is volt itt, elragadtatással beszélt az épületről), valamint a mellette lévő skanzen!

Ócsa büszkesége, a román eredetű műemléktemplom, amely a hazai román építészet ránk maradt emlékei közül az egyik legszebbnek mondható. A Szent Mária tiszteletére emelt premontrei monostora a váradelőhegyi Szent István-monostor filiájaként jött létre és 1235-ben már fennállt. A monostor helyén álló bazilika a román stílusú magyar építészet egyik legfontosabb emléke.

Mesebeli lápvilág

A Budapesttől délre fekvő, Ócsa melletti Nagy-erdőben található Selyem-réti tanösvény hazánk egyik legmesésebb táján kalauzolja végig a látogatókat. Az év minden szakában víz alatt lévő varázslatos láperdőbe kényelmes sétaút vezet be egészen a zölden tündöklő Selyem-rétig. A tanösvény hossza: 1500 m (3 km oda-vissza).

Az 1500 m hosszú, 6 állomásos tanösvény az országút melletti parkolóból kiindulva, széles, kényelmes úton vezet a Selyem-rétig. A földút a mindkét oldalán húzódó láprétek, láperdők közt vezet, remekül megfigyelhetjük a különleges élőhely egyedi növényeit, gazdag állatvilágát. A tanösvényt érdemes télen is felkeresni, a befagyott láp valami elképesztően hangulatos. Az egyedülálló látványosság az Ócsai Tájvédelmi Körzet része, a Duna-Tisza-közére jellemző, homokos talajon kialakult

lápmedencék egyike. A Nemzeti Park által kialakított tanösvény állomásait számmal jelzett faoszlopok mutatják, ismertető szöveget itt ne keressünk, az Ócsai Tájházban tudjuk megvenni (vagy online letölteni) a tanösvény tájékoztató füzetét.

Az Ócsáról Bugyi felé vezető országút mellett lévő parkolótól a sorompóval lezárt úton indulunk el, a sárga sáv jelzések is segítenek az eligazodásban. Az első állomásnál kis letérő kínálkozik jobbra a vízinövényekkel sűrűn benőtt láp felé. Kis szerencsével láthatunk siklót, békát, vagy akár mocsári teknőst is.

Nyáron az apró, sárga virágú mocsári gólyahír a legjellegzetesebb színfoltja a lápvilágnak. A következő állomás, a 2-es számú, a gyerekek egyik nagy kedvence, egy hatalmas, több száz éves, kidőlt tölgyfa kínál remek mászási lehetőséget. A lustán kanyargó úton hamarosan megpillantjuk a fantasztikus láperdőt, égerfák állnak a

vízben, kicsit a trópusi mangrove erdőkre hajaz a mesebeli táj. Az enyves égerfákat lábasfáknak is hívják, mivel jellegzetes támasztógyökereikkel tartják magukat az ingoványos talajon, bár ezeket többnyire csak alacsonyabb vízállás esetén láthatjuk.

A sötét színű vízben tükröződő liget látványa felejthetetlen, a víz alatt lévő tőzegréteg adja a mármár fekete színt. Továbbhaladva a kőzúzalékos úton, elmegyünk egy üdén zöldellő rét mellett, majd egy erdészházat érintve kis hídon kelünk át a patakon, és elérjük a tágas Selyem-rétet, a tanösvény végpontját. Kissé leharcolt, fából készült játszótér és pihenőpadok fogadják a kirándulókat. WC is van, egy-két asztalt és padot már teljesen fel is újítottak, reméljük a játszótér is hamarosan megszépül. Nem árt az elővigyázatosság, mivel a Selyem-réten meglehetősen sok a kullancs. Visszafelé ugyanazon az úton jutunk a parkolóba.

Szerző: Tóth Tibor

A jelenlegi lapszámban megtalálhatjátok a fotópályázat 2021. szeptember-október-november havi eredményeit. Ősszel is szebbnél szebb fotók közül kellett válogatniuk a pályázatot elbíráló bizottsági tagoknak.

A szeptemberi fotópályázatra beérkezett 14 db alkotás elbírálása során a következő eredmények születtek:

1. Balog Ágnes: Vízparti nyugalom (Kétdobony, 2021. augusztus)
2. Tóth Tamás Gyula: Vizes-tükrös (Pásztó-Hasznos, 2021. szeptember)

3. Szilágyi Attila: Szobi vízmérce (Szob, 2021. szeptember)

Októberben 23 db alkotás érkezett. Az alábbi eredmények születtek:

1. Lendvai Zsolt: Dömös 3. (2021. október)
2. Farkasné Tanczikó Henrietta: Szurdok-patak, Szurdokpuszki (2021. október)
3. Papanek László: „S hallgatom a fák lehulló / Levelének lágy nesztét...”, Ipolytölgyes (2021. október)

Balog Ágnes: Vízparti nyugalom

Novemberben kicsit alább hagyott a lelkesedés, 10 db érvényes pályamű érkezett, melyek közül a bírálók az alábbiak kapták a legjobb helyezéseket:

1. Szilágyi Attila: Dunakanyar a felhők felett, Visegrád (2021. november) - mely az újság címlapján látható
2. Perczelné Vékony Valéria: Narancsra színeződik a hegy, Apc-Széleskő (2021. október)
3. Takács Attila: Dunakanyar látkép, Nagymaros (2021. október)

A beküldőknek köszönjük a csodálatos fotókat, gratulálunk a nyerteseknek az elért eredményekhez. Továbbra is várjuk alkotásaitokat a fotópályázatra.

A 2022. évi asztali és fali naptárak a beküldött képekből elkészültek.

*Szerzők: Kollár Renáta,
Jilling Alexa*

Impresszum

Kiadó: Szilágyi Attila igazgató

Szerkesztő, tördelő: Jilling Alexa

Szerkesztő bizottság: Galambos László, Jákoai Regina, Jilling Alexa, Kiss Adrienn Mária, Laukó Ágnes Mária, Molnár-Bogdán Anita, Radvánszki János, Szij Franciszka, Taliga Péter Krisztián, Tarjányi Anita, Tóth Krisztián, Vajda Péter, Varga Balázs, dr. Vas Katalin

Kiadja a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság
(www.kdvvizig.hu)

Lendvai Zsolt: Dömös 3.